Real ਦੇਸੀ ਟਾਈਮਜ਼

Desi Times

ਹਫਤਾਵਾਰੀ

www.desitimes.ca

QCNA

DESI TIMES WEEKLY VOLUME 7 ISSUE #542 FRIDAY, 28 AUGUST, 2026

ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਲੇਕ ਓਨਟੇਰੀਓ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਲੇਕ ਅਮਰੀਕਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ : ਟਰੰਪ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਲੇਕ ਓਨਟੇਰਿਓ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ 'ਲੇਕ ਅਮਰੀਕਾ' ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ 9 ਟਰੰਪ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨਕਸ਼ੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ , ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ (ਝੀਲ) ਦਾ ਨਾਂ 'ਲੇਕ ਅਮੈਰਿਕਾ' ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਵਰਗਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਉਹ ਕੋਈ ਸੂਬਾ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਟਰੰਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕਿਉਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਵਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ 27.6 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ 9 ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਓਨਟੇਰਿਓ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੱਗ ਫ਼ੋਰਡ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਵਿਚਾਲੇ ਵੀ ਤਿੱਖੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਹੋਈ। ਫ਼ੋਰਡ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਟੋਰੌਂਟੋ ਦੇ ਰੇਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਿਊਜ਼ਟਾਕ 1010 ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਹੀ ਕੈਨ ਕਿਸ ਮਾਈ ਐਸ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਫ਼ੋਰਡ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਟਰੁੱਥ ਸੋਸ਼ਲ 'ਤੇ ਓਨਟੇਰਿਓ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਫ਼ੋਰਡ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਬਕਵਾਸ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫ਼ੋਰਡ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮਸਖਰੇ ਕਿਹਾ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਲੀਡਰ ਵੀ ਦੱਸਿਆ। ਲੇਕ ਓਨਟਾਰੀਓ,ਪੰਜ 'ਗ੍ਰੇਟ ਲੇਕਸ' ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਓਨਟੇਰੀਓ ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਝੀਲ ਦਾ ਨਾਮ ਹਿਊਰੋਨ (Huron) ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ oniataro ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਚਮਕਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਾਲੀ ਝੀਲ 9 ਇਹ ਨਾਮ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਯੂਰਪੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਸਣ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੈ। 1867 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਓਨਟੇਰੀਓ ਸੂਬੇ ਦਾ ਨਾਮ ਇਸੇ ਝੀਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ, ਟਰੰਪ ਨੇ 'ਗਲਫ ਆਫ਼ ਮੈਕਸੀਕੋ' ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਕੇ 'ਗਲਫ ਆਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ' ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਿਰਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਘੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਔਨਲਾਈਨ ਨਕਸ਼ਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ?

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਅਤੇ ਤਨਜ਼ ਭਰੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦਿੱਤੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇਸ ਝੀਲ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੇਕ ਓਨਟੇਰਿਓ ਹੀ ਕਹਿਣਗੇ। ਨੋਵਾ ਸਕੋਸ਼ੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਟਿਮ ਹਿਊਸਟਨ ਨੇ ਵੀ ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ 'ਤੇ ਤਨਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬੇਤੁਕੀ ਹਰਕਤਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ।

ਲਿਬਰਲ ਐਮਪੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਈ ਅੱਗ, ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੱਕੀ ਅੱਗਜ਼ਨੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ

ਸਕਾਰਬਰੋ ਦੀ ਲਿਬਰਲ ਐਮਪੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕਈ ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੱਕੀ ਅੱਗਜ਼ਨੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਐਮਪੀ ਸਲਮਾ ਜ਼ਾਹਿਦ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਕਾਰਬਰੋ ਸੈਂਟਰ-ਡੌਨ ਵੈਲੀ ਈਸਟ ਤੋਂ ਲਿਬਰਲ ਐਮਪੀ ਸਲਮਾ ਜ਼ਾਹਿਦ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਦੋਵੇਂ ਵਾਹਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੜ ਕੇ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ। ਘਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਾਂ। ਐਮਪੀ ਜ਼ਾਹਿਦ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਮਕਸਦ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਾਂਗੇ। ਟੋਰੌਂਟੋ ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਵੀਰਵਾਰ ਤੜਕੇ ਕਰੀਬ 1:20 ਵਜੇ ਬੈਲੈਮੀ ਰੋਡ ਨੌਰਥ

ਅਤੇ ਲਾਰੈਂਸ ਐਵਨਿਊ ਈਸਟ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਕਾਰਾਂ ਨੁਕਸਾਨੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਜੇ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਸਲਮਾ ਜ਼ਾਹਿਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਘਟਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਟੋਰੌਂਟੋ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਬੁਲਾਰਨ ਸਟੈਫਨੀ ਮਿਸੇਲੀ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੇ। ਲਿਬਰਲ ਐਮਪੀ ਸਲਮਾ ਜ਼ਾਹਿਦ 2015 ਤੋਂ ਸਕਾਰਬਰੋ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਬਾਰੇ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਹਨ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ-ਚੀਨ ਲਜਿਸਲੇਟਿਵ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰ ਵੀ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦਾ ਖ਼ੌਫ਼

ਭਾਰਤ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਵੀ ਹਨ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਦਮਗਜੀਆ ਤੇ ਵਿੱਕੀ ਗੌਂਡਰ,
ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖੋਂ ਗੈਂਗ

ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ, ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਚ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ਸਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਪਰਾਧੀ ਹੁਣ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬਿਆਂ ’ਚ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਦੇ ਇਹ ਨਵੰਬਰ 2017 ਵਿੱਚ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੇ ਹੋਟਲ ’ਚ ਇਹ ਸਰਗਰਮ ਦਿਸਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਖ਼ੌਫ਼ਜ਼ਦਾ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਬਸਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜੋ ਲੋਕ ਗੋਲੀਆਂ ਬਰਸਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਉਰਫ਼ ਬਾਬਾ ਅਤੇ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ ਉਰਫ਼ ਰਿੰਦਾ ਨਾਮ ਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਸ਼ਖਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਕੇ ਉੱਥੋਂ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਗੈਂਗਸਟਰ ਆਪਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੈਂਗ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਰਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ, ਰਿੰਦਾ ਗੈਂਗ ਅਤੇ ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਢਾਹਾਂ ਉਰਫ਼ ਬਾਬਾ, ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਗੈਂਗ ਦਾ ਸਰਗਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਗੈਂਗ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ‘ਏ’ ਕਲਾਸ ਗੈਂਗਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ’ਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿੰਦਾ ਹਾਲੇ ਵੀ ਭਗੌੜਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਜ ਕੁੰਵਰ ਫ਼ਤਹਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 400 ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੈਂਗਸਟਰ ਕੈਦ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 8 ‘ਏ’ ਕਲਾਸ ਗੈਂਗਸਟਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਗੈਂਗ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50 ਤੋਂ 60 ਗੈਂਗਸਟਰ ਹਨ। ਜਿੰਨੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ, ਓਨੇ ਹੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਇਹ ਗੈਂਗਸਟਰ ਸਿਰਫ਼ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਨੂੰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਬਲਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਖਾੜਕੂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਗੂੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕ ਦੀ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈ. ਐਸ. ਆਈ. ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਗੜਬੜ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਤਿੱਖੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਗੈਂਗ ਸਰਗਰਮ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੂਬੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹੀ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਲਈ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

1. ਜਮਾਲਗੋਟਾ ਗੈਂਗ

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਜਿਸ ਖ਼ੂੰਖਾਰ ਗੈਂਗ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ’ਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮਾਲਗੋਟਾ ਗੈਂਗ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੈਂਗ ਦਾ ਸਰਗਨਾ ਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਹੈ, ਜੋ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਹਾਇਕ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੇਕਟਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ।

2. ਜੱਗੂ ਗੈਂਗ

ਇਸ ਗੈਂਗ ਦਾ ਸਰਗਨਾ ਜੱਗੂ ਭਗਵਾਨਪੁਰੀਆ ਉਰਫ਼ ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਹੈ ਜੋ ਬਟਾਲੇ ਦੇ ਭਗਵਾਨਪੁਰ ਪਿੰਡ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ 26 ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਉਹ ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਪਟਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੈ। ਜੱਗੂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅੱਧਾ ਦਰਜਨ ਸਾਥੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਤਿੰਨ ਗੈਂਗਸਟਰਸਾਂ ਨੂੰ ਭਗੌੜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਰੋਧੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖੋਂ ਗੈਂਗ ਨੇ 15 ਜਨਵਰੀ 2015 ਨੂੰ ਇਸ ਗੈਂਗ ਦੇ ਇੱਕ ਖ਼ੂੰਖਾਰ ਸ਼ਾਰਪ ਸ਼ੂਟਰ ਸੁੱਖਾ ਕਾਹਲਵਾਂ ਦੀ ਫ਼ਗਵਾੜਾ ਵਿੱਖੇ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

3. ਲਾਰੇਂਸ ਗੈਂਗ

ਇਸ ਗੈਂਗ ਦਾ ਸਰਗਨਾ ਲਾਰੇਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਬੋਹਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਉਹ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਅਜਮੇਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਗੈਂਗ ਚਲਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ 2018 ਵਿੱਚ ਬਾਲੀਵੁਡ ਐਕਟਰ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ ਹਾਲ ਹੀ ’ਚ ਜੂਨ 2018 ਵਿੱਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਉਸਦੇ ਗੁਰਗੇ ਸ਼ਾਰਪ ਸ਼ੂਟਰ ਸੰਪਤ ਨਹਿਰਾ ਨੇ ਬਕਾਇਦਾ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਦੇ ਮੁੰਬਈ ਸਥਿਤ ਘਰ ਦੀ ਰੇਕੀ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਬੂਲੀ ਹੈ।

4. ਰਿੰਦਾ ਗੈਂਗ

ਇਸ ਗੈਂਗ ਦਾ ਸਰਗਨਾ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ ਉਰਫ਼ ਰਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੂਲ ਤੌਰ ’ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਹ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਾਂਦੇੜ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਗੈਂਗ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਭਗੌੜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਪਟਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਪੰਜਾਬ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੰਗੀਨ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਕ ਵੀ ਹੈ।

ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਐਮ. ਏ. ਜੇ. ਐਮ.ਸੀ.,
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ
9592398822

5. ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਗੈਂਗ

ਇਸ ਗੈਂਗ ਦਾ ਸਰਗਨਾ ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਢਾਹਾਂ ਉਰਫ਼ ਬਾਬਾ ਹੈ ਜੋ ਹੈ ਜੁਲਾਈ 2018 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੱਥੇ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿਛ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਗੈਂਗ ਦੇ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ’ਚ ਬੰਦ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋ ਭਗੋੜੇ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

6. ਬੰਬੀਹਾ ਗੈਂਗ

ਬੰਬੀਹਾ ਗੈਂਗ ਦਾ ਸਰਗਨਾ ਦਵਿੰਦਰ ਬੰਬੀਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 9 ਸਿਤੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਨਕਾਉਂਟਰ ’ਚ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ’ਚ ਇਸ ਗੈਂਗ ਦੇ 11 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਗੈਂਗ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸਰਗਨਾ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਢਾ ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

7. ਹੈਰੀ ਚੱਠਾ ਗੈਂਗ

ਇਸ ਗੈਂਗ ਦਾ ਸਰਗਨਾ ਸੁਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਹੈਰੀ ਚੱਠਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਟਾਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਅਗਵਾਹ, ਗੈਂਗਵਾਰ, ਹੱਤਿਆ, ਚੋਰੀ, ਡਕੈਤੀ ਅਤੇ ਨਾਭਾ ਜੇਲ੍ਹ ਬ੍ਰੇਕ ਵਰਗੇ ਅੱਠ ਸੰਗੀਨ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਉਹ ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਭਗੌੜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਉੱਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਨਾਭਾ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਖਾੜਕੂਆਂ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।

8. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖੋਂ ਗੈਂਗ

ਇਸ ਗੈਂਗ ਦਾ ਸਰਗਨਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਦਮਗਜੀਆ ਹੈ, ਜੋ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਗੈਂਗ ਦਾ ਇੱਕ ਖ਼ੂੰਖਾਰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਵਿੱਕੀ ਗੌਂਡਰ ਪੁਲਿਸ ਐਨਕਾਉਂਟਰ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖੋਂ ’ਤੇ ਨਾਭਾ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋੜਨ ਅਤੇ ਸੁਖਾ ਕਾਹਲਵਾਂ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਖੋਹਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਇਹ ਗੈਂਗਸਟਰ ਕਿੰਨਾ ਖ਼ੂੰਖਾਰ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਅੰਦਾਜਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਵਰੀ 2015 ਵਿੱਚ ਸੁੱਖਾ ਕਹਲਵਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ 40 ਗੋਲੀਆਂ ਦਾਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ’ਤੇ ਭੰਗੜਾ ਪਾਇਆ ਸੀ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੂਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਅਸਲ ’ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਆਈ. ਐਸ. ਆਈ. ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜੋ ਨਾ ਹੀ ਕੇਵਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਹਥਿਆਰ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਵਿੱਚ ਧੱਕ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਈ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਨਕਲੀ ਨੋਟ ਅਤੇ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲ ਹੀ ’ਚ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੰਬੀਹਾ ਗੈਂਗ ਦੇ 11 ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ’ਚ ਸਰਗਰਮ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ’ਤੇ ਆਈ ਏਸ ਆਈ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਕਲੀ ਕਰੰਸੀ ਅਤੇ ਹੈਰੋਇਨ ਤਸਕਰੀ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ’ਚ ਬੈਠੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਗੱਰੁਪ ਨਕਲੀ ਕਰੰਸੀ ਅਤੇ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਸਮਗਲਿੰਗ ਦੇ ਜਰੀਏ ਨਾ ਹੀ ਕੇਵਲ ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦ ਰਹੇ ਹਨ ਸਗੋਂ ਉਸ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਲਚਾਉਣ ਅਤੇ ਵਰਗਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਨਕਾਉਂਟਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਿੰਦਾ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਢਾਹਾਂ ਉਰਫ਼ ਬਾਬਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਪੁੱਛਗਿਛ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਭਗੌੜਾ ਗੈਂਗਸਟਰ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ ਉਰਫ਼ ਰਿੰਦਾ ਕਈ ਵਾਰ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਟੇਲਿਜੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਜ ਕੁੰਵਰ ਫ਼ਤਹਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਗੈਂਗਸਟਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਖ਼ੂਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਪੁਲਿਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੁਜ਼ਰੇ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਆਪਣੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਚਲਉਣ ਲਈ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਕੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ’ਚ ਬੰਦ ਵੱਡੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਆਪਣੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਅਪਡੇਟ ਬਕਾਇਦਾ ਆਪਣੇ ਫ਼ੇਸਬੁਕ ਪੇਜ ਉੱਤੇ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੱਗਭੱਗ ਹਰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦਾ ਆਪਣਾ ਫ਼ੇਸਬੁਕ ਪੇਜ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀ ਫ਼ੈਨ ਫ਼ਾਲੋਇੰਗ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਮਾਲਗੋਟਾ ਗੈਂਗ ਨੇ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 2016 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਫ਼ਾਜਿਲਕਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਗੈਂਗਸਟਰ ਅਤੇ ਰਾਜਨੇਤਾ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਕੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ ਜਮਾਲਗੋਟਾ ਨੇ ਆਪ ਫ਼ੇਸਬੁਕ ਅਪਡੇਟ ਦੇ ਜਰੀਏ ਨਾ ਹੀ ਕੇਵਲ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਭਠਿੰਡਾ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਧਮਕਾਇਆ ਵੀ ਸੀ।

ਹਾਲ ਹੀ ’ਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਬਾਬਾ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਪਰਮੇਸ਼ ਵਰਮਾ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਫ਼ੇਸਬੁਕ ਉੱਤੇ ਇਸਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਬਕਾਇਦਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਮ ਬੀ ਏ ਗੁਰਗਾ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਖਾਸਕਰ ਫ਼ੇਸਬੁਕ ਅਤੇ ਵਟਸਐਪ ਉੱਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵੱਧਦੇ ਜੋਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਬਕਾਇਦਾ ਇੱਕ ਸਾਈਬਰ ਸੈਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹਾਲ ਹੀ ’ਚ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੈਂਗਸਟਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡਿਆ ’ਤੇ ਮਿਲੇ ਲਿੰਕਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਫ਼ੜੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬੋਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਗਰ ਜਰੀਏ ਦੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਵਰਤਦੀ ਹੈ।

ਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ,
ਜਮਾਲਗੋਟਾ ਗੈਂਗ

ਜੱਗੂ ਭਗਵਾਨਪੁਰੀਆ,
ਜੱਗੂ ਗੈਂਗ

ਲਾਰੇਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ,
ਲਾਰੇਂਸ ਗੈਂਗ

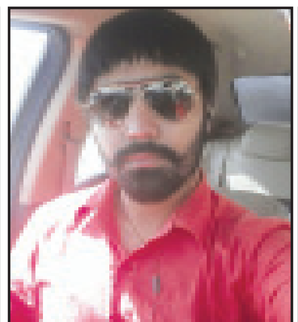

ਹਰਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ ਉਰਫ਼ ਰਿੰਦਾ,
ਰਿੰਦਾ ਗੈਂਗ

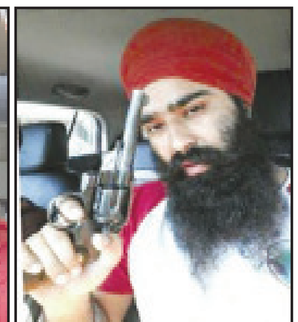

ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਉਰਫ਼ ਬਾਬਾ,
ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਗੈਂਗ

ਦਵਿੰਦਰ ਬੰਬੀਹਾ,
ਬੰਬੀਹਾ ਗੈਂਗ

ਸੁਪ੍ਰੀਤ ਉਰਫ਼ ਹੈਰੀ ਚੱਠਾ,
ਹੈਰੀ ਚੱਠਾ ਗੈਂਗ

ਨੇਪਾਲ-ਤਿੱਬਤ ਬਾਰਡਰ ’ਤੇ ਆਇਆ ਹੜ੍ਹ ਕਿਵੇਂ ਪੂਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਹਾ ਲੈ ਗਿਆ, 160 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਸੈਲਾਨੀ ਲਾਪਤਾ

ਹੜ੍ਹ ਨਾਲ ਕਈ ਅਰਬ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਕਈ ਪੁਲ ਅਤੇ ਸੜਕ ਤਬਾਹ

ਨੇਪਾਲ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਆਏ ਭਿਆਨਕ ਹੜ੍ਹ ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹੜ੍ਹ ਨਾਲ 15 ਅਰਬ ਨੇਪਾਲੀ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੜਕ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਵਿਜੇ ਜੈਸੀ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੇਪਾਲੀ ਕੋਲ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੜ੍ਹ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਤੱਕ 9 ਪੁਲ ਅਤੇ 40 ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਸੜਕ ਨੁਕਸਾਨੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹਾਲੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਵਧਣ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਪੁਲਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੜਕੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਥਾਂਵਾਂ ’ਤੇ ਬੇਲੀ ਬ੍ਰਿਜ(ਇਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪੋਰਟੇਬਲ ਪੁਲ) ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਜੇ ਜੈਸੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਕੋਲ ਬੇਲੀ ਬ੍ਰਿਜ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੜਕ ਵਿਭਾਗ ਮੁਤਾਬਕ, ਸਿਯਾਬ੍ਰੁਬੇਸੀ ਅਤੇ ਰਸੁਵਾਗੜੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੜਕ ਸੰਪਰਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਬਾਅਦ ਚੀਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਸ ਸੜਕ ਦਾ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਉਧਰ, ਗਾਲਛੀ-ਬੈਰੇਨੀ ਸੜਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਹੜ੍ਹ ਕਾਰਨ ਬੰਦ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਸੜਕ ’ਤੇ ਜਮ ?ਹਾ ਮਲਬਾ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨੇਪਾਲ ਵਿੱਚ ਭੋਟੇਕੋਸ਼ੀ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਆਏ ਹੜ੍ਹ ਕਾਰਨ ਤਿੰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਤਬਾਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 162 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਦਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਲਾਪਤਾ ਹਨ। ਇਸ ਆਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਲ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨੇਪਾਲ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਆਫ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਨੇਪਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਕੇ 162 ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 64 ਲਾਸ਼ਾਂ ਚਿਤਵਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਹੋਰ 26 ਲਾਸ਼ਾਂ ਨਵਲਪਰਾਸੀ ਈਸਟ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਪਤਾ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ 28 ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜੰਗਲੀ ਸਫਾਰੀ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਕੇਂਦਰ ਚਿਤਵਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਈ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵਧਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਾਈ ਅਲਰਟ ’ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਿੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਹੜ੍ਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਆਏ ਜਦੋਂ ਬਰਫ਼ ਖਿਸਕਣ ਨੇ ਭੋਟੇਕੋਸ਼ੀ ਨਦੀ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਨਦੀ ਲਹੇਂਦੇ ਦਾ ਵਹਾਅ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੜ੍ਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੀਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਕੋਲ ਰਸੂਵਾਗੜੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤਿਮੁਰੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਵਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਥੱਲੇ ਵੱਲ ਵਧਿਆ। ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਫ਼ਤ ਦੀ ਕੋਈ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਹੜ੍ਹ ਆਉਣ ਵੇਲੇ ਲੋਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਸੀ।ਨੈਸ਼ਨਲ ਡਿਜਾਸਟਰ ਰਿਸਕ ਰਿਡਕਸ਼ਨ ਐਂਡ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਵਾ ਵਿੱਚ ਭੋਟੇਕੋਸ਼ੀ-ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਲੀ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ 800 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਲਾਪਤਾ ਹਨ।ਅਥਾਰਟੀ ਮੁਤਾਬਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ, ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਸਮੇਤ 826 ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 529 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਨੇਪਾਲੀ ਫੌਜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਵਾ ਦੇ ਹਾਕੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਣਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਸੁਰੰਗ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਸੱਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਨੇਪਾਲੀ ਫੌਜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਸੁਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਫੌਜ ਮੁਤਾਬਕ ਰਸੂਵਾ ਦੇ ਤਿਮੁਰੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚੋਂ 95 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਚਾਏ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ 21 ਭਾਰਤੀ ਸੈਲਾਨੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੱਲ੍ਹ ਤਿਮੁਰੇ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਸੰਪਰਕ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ।ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਸ਼ਿਰ ਖਨਾਲ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਸੂਵਾ ਵਿੱਚ ਆਫ਼ਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਭੂਚਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਬਰਫ਼ ਦੀਆਂ ਢਿੱਗਾਂ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਨੇਪਾਲ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉੱਤਰੀ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਭਿਆਨਕ ਹੜ੍ਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੇ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਜਤਾਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪਿੰਡ ਵਹਿ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਨਬਿਜਲੀ ਡੈਮ ਸਮੇਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਤੜਕੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਕਾਠਮੰਡੂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਰਸੁਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਖੇਤਰ ਤਿੱਬਤ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੀਨ ਨਾਲ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਪਾਰਕ ਮਾਰਗ ’ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੜ੍ਹ ਤਿੱਬਤ ਤੋਂ ਨੇਪਾਲ ਵੱਲ ਵਹਿਣ ਵਾਲੀ ਭੋਟੇ ਕੋਸ਼ੀ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਬਰਫ਼ ਪਿਘਲਣ ਕਾਰਨ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਲੀ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੜ੍ਹ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਿਆ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਸੁਵਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਪਰਿਆਰ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨਿਊਜ਼ ਨੇਪਾਲੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦਾ ਸਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ

ਬੁੱਧਵਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਹੁਣ ਤੱਕ 12 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸਸ਼ਸਤ੍ਰ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ 13 ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੋਜ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਸ਼ਸਤ੍ਰ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਦੇ ਉਪ-ਬੁਲਾਰੇ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ ਥਾਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਸੁਵਾ ਦੇ ਮੈਲੁੰਗ ਤੋਂ ਚਾਰ ਅਤੇ ਤਿਮੁਰੇ ਤੋਂ ਨੌਂ ਲੋਕ ਲਾਪਤਾ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, ÷ਅਸੀਂ ਬਲੰਬੂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 100 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਪੌਡੇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਸੁਵਾ ਅਤੇ ਨੁਵਾਕੋਟ ਰਾਹੀਂ ਵਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭੋਟੇਕੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਲੀ ਨਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਾਠਮੰਡੂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਚੀਨੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਯੀ ਲਿਆਂਗ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਸਾਡੀ ਲੌਜਿਸਟਿਕਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੱਤ ਕੰਟੇਨਰ ਟਰੱਕ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਨੇਪਾਲੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਸਿਗਨਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਢਿੱਗਾਂ ਡਿੱਗਣ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਖਿਸਕਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੀਂਹ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਇਹ ਘਟਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਭੀਰ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਾਲੇਂਦਰ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, ÷ਮੈਡੀਕਲ ਟੀਮਾਂ, ਸਕਾਊਟਸ ਅਤੇ ਰੈੱਡ ਕ੍ਰਾਸ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਸੁਵਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਚੌਕੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ 13 ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਾਪਤਾ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਰਜਨਾਂ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਰਸੁਵਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਿਆਨਕ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਚੀਨੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 18 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਆਈ ਇਹ ਆਫ਼ਤ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਹੈ। ਵਿਦੁਰ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਾਰਡ ਚੇਅਰਮੈਨ ਲੇਨਿਨ ਰੰਜਿਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਸੂਵਾ ਅਤੇ ਨੁਵਾਕੋਟ ਰਾਹੀਂ ਵਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭੋਟੇਕੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਲੀ ਨਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹ ਕਾਰਨ ਨੁਵਾਕੋਟ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਲੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡੁੱਬ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੇਨਿਨ ਰੰਜਿਤ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨਿਊਜ਼ ਨੇਪਾਲੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ, ÷ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਾ ਅੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡੁੱਬ ਗਿਆ ਹੈ। ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਲੀ ਜਲ ਬਿਜਲੀ ਪਲਾਂਟ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੋਵੇਂ ਕੰਕਰੀਟ ਦੇ ਪੁਲ, ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਲੀ ਸਕੂਲ, ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਘਰ ਹੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਵਹਿ ਗਏ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ÷ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵਹਿੰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕੁਝ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਫ਼ ?ਲਹਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਵਿਦੁਰ ਅਤੇ ਕਾਲੋਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਲੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਕੇ ਤੁਰੰਤ ਇਲਾਕਾ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਵਾਰਡ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰੰਜਿਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਨਦੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਹੇਠਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਤੁਰੰਤ ਉਥੋਂ ਨਿਕਲ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉੱਪਰਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਵਸਨੀਕ ਹਾਲੇ ਉਥੋਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ ਫੈਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਵਹਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੜ੍ਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੰਨੇ ਭਿਆਨਕ ਹੜ੍ਹ ਆਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ÷ਜਦੋਂ ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਲੀ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਪੁਲ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਮਾਈਕ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਨਵੇਂ ਪੁਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਚੱਟਾਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1985 ਵਿੱਚ ਰਸੂਵਾ ਦੇ ਧੁੰਚੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਲੀ ਨਦੀ ਦਾ ਰਾਹ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵਹਿ ਜਾਣ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਪੂਰੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੜ੍ਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਨੁਵਾਕੋਟ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਲੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ÷ਸੰਗੁਬਾਜ਼ਾਰ÷ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕਰੀਬ 500 ਘਰ ਹਨ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ 2,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

ਬੀਜੇਪੀ ਨੇ ਨਵੀਂ ਟੀਮ ਦਾ ਕੀਤਾ ਐਲਾਨ: ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਤੀ ਇਰਾਨੀ ਸਮੇਤ ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਥਾਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ -ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਤਿਨ ਨਬੀਨ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਟੀਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਨੇਤਾ ਰਾਮ ਮਾਧਵ ਨੂੰ 13 ਨਵੇਂ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਸੁੰਧਰਾ ਰਾਜੇ ਦੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਰਾਵਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਨਵੇਂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸਮ੍ਰਿਤੀ ਇਰਾਨੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਆਬਜ਼ਰਵਰ ਸਤੀਸ਼ ਪੂਨੀਆ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਦੇ ਕਰੀਬੀ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਸੰਜੇ ਭਾਟੀਆ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਨੋਦ ਤਾਵੜੇ ਅਤੇ ਸੁਨੀਲ ਬਾਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਗੱਲ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ ਪੀਯੂਸ਼ ਗੋਇਲ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨਚੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਗੋਇਲ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਅਹੁਦਾ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਤਰਾਖੰਡ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਅਨਿਲ ਬਲੂਨੀ ਮੀਡੀਆ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਤਰੁਣ ਚੁੱਘ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਬੀ ਐੱਲ ਸੰਤੋਸ਼ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਜਨਰਲ

ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਨਵੀਂ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 13 ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਅੱਠ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਰੁਣ ਸਿੰਘ, ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਗੌਤਮ ਅਤੇ ਰਾਧਾ ਮੋਹਨ ਅਗਰਵਾਲ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਇਹ ਟੀਮ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੰਜ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਤਿਨ ਨਬੀਨ ਦੀ ਅੱਜ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ, ਯੂਪੀ ਅਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ।

ਪੀਐੱਮ ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਕਸ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਾਲ ਬਿਤਾਏ, ਤਾਂ ਹੁਣ ਉਹ ਜੈੱਨ ਜ਼ੀ ਲਈ ਵੀਡੀਓ ਕਿਉਂ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ ?

ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੈੱਨ ਜ਼ੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਕਈ ਲੋਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਦੋਸਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋਣੇ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਵਾਂਗ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ 75 ਸਾਲਾ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਭਾਸ਼ਣਾਂ, ਰਸਮੀ ਪ੍ਰਸਾਰਣਾਂ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜ਼ਰੀਏ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੇਤਾ ਦਾ ਅਕਸ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਮਨਪਿਆਰੇ ਫੋਟੋ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ’ਤੇ ਆਪਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਆਮ ਅੰਦਾਜ਼ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ।

ਮੋਦੀ ਦੀ ਟਾਈਮਲਾਈਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਸਾਵਧਾਨੀਪੂਰਵਕ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਹੁਣ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ 'ਸਪੱਸ਼ਟ' ਕੰਟੈਂਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਓ' (ਗੈੱਟ ਰੈਡੀ ਵਿਦ ਮੀ) ਰੀਲ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਲਫੀ ਸ਼ੈਲੀ ਪੋਸਟਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ 'ਫਰੈਂਡਜ਼' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਵੰਡ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜੈੱਨ ਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹਰਮਨਪਿਆਰੇ ਇੱਕ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ”ਆਪਣੇ ਖਾਨਦਾਨ ਵਿੱਚ ਰਾਕੇਟ, ਚਿਪ ਅਤੇ ਡਰੋਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਹਾਂ।

ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਹਿਣਾ

ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਅਨੁਰਾਗ ਮਿਨਸ ਵਰਮਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵ ?ਹਟਸਐਪ ਗਰੁੱਪ, ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੇਜ ਅਤੇ ਐਕਸ ਅਕਾਊਂਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤੀ ਕੰਟੈਂਟ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਅਤੇ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ 60 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਬਾਦੀ 35 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ ਜ਼ੀ (1997 ਅਤੇ 2012 ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ) ਦੇ 2029 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵੋਟਰ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਵਰਗੇ ਪਲੈਟਫਾਰਮਾਂ ’ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੋਕ-ਟੋਕ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਵਾਇਤੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਉਦੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਮੋਦੀ ਦੀ ਪੋਸਟ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ’ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਨੌਜਵਾਨ ਯੂਜ਼ਰਜ਼ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਵਿਅੰਗਮਈ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੈਲਫੀ ਵੀਡੀਓ ਰੀਲ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ’ਤੇ ਆਪਣੀ ਚੁੱਪੀ ਤੋੜੀ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਸ ਗੱਲ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ, ਉਹ ਸੀ ਮੋਦੀ ਦੇ 'ਫਰੈਂਡਜ਼' ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੰਬਾ ਵਿਰਾਮ। ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਸੰਸਕਰਣ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਨਲਾਈਨ ਟਰੈਂਡ ਕਰਨ ਲੱਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੂਜ਼ਰਜ਼ ਐਡਿਟ ਅਤੇ ਚੁਟਕੁਲੇ ਜੋੜ ਕੇ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਲਾਈਟਿੰਗ ਅਤੇ ਕੈਮਰਾ ਐਂਗਲ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਦੀ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਕੁਝ ਆਲੋਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਕੈਮਰਾ ਐਂਗਲ, ਬੈਕਡਰਾਪ ਅਤੇ ਲਾਈਟਿੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ

ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨ ਯੂਜਰਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਪਹਿਲ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਕਈ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿੱਚ ਸਨ। 22 ਸਾਲਾ ਗਿੰਨੀ ਮਾਲੀਆ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਜੁੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ”ਇਸ ਅਚਾਨਕ ਵਧੇ ਜੁੜਾਅ ਦੇ ਸਮੇਂ ’ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।” ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ ਜ਼ੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਫਾਰਮੈੱਟ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਮੋਦੀ ਦਾ ਅਕਾਊਂਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੇਜ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮੀਮਜ਼, ਬੋਲਚਾਲ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਹਰਮਨਪਿਆਰੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹਨ।

ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇੱਕ ਜਿਮ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮਾਈ ਗਈ ਵੀਡੀਓ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਟਰੇਨਰ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਈ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ 'ਬੇਹੁਦਾ' ਦੱਸਿਆ। ਭਾਜਪਾ ਦੁਆਰਾ ਪੋਸਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ 90 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਸਿਟਕਾਮ 'ਫਰੈਂਡਜ਼' ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਟਰੈਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਵੱਜ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੈਪਸ਼ਨ ਸੀ, ”ਪੀਐੱਮ ਮੋਦੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਹਨ।” ਇਹ ਉਸ ਸ਼ੋਅ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਸੀ ਜੋ ਮਿਲੇਨੀਅਲਜ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਹਿੱਟ ਸੀ, ਪਰ ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ ਜ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਦੀ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਜਨਸੰਪਰਕ ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਕੰਟੈਂਟ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਬਾਬਤ ਕਿਹੜੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ

ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਯਤਨ ਉਮੀਦ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ’ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਰਗਰਮੀ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ’ਤੇ ਇੱਕ 'ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਰਡ' ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਲੈਟਫਾਰਮਾਂ ’ਤੇ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਮਿਤ ਮਾਲਵੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜੋ 2015 ਤੋਂ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ’ਤੇ ਸਨ। ਕੁਝ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਜਪਾ ’ਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਹੋ ਰਹੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ’ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਇਕੱਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

'ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ’ਤੇ ਧਿਆਨ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ'

ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਜੋ ਅਕਸਰ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ’ਤੇ ਸੈਲਫੀ-ਸਟਾਇਲ ਵੀਡੀਓ ਅਤੇ ਬੇਬਾਕ ਤਸਵੀਰਾਂ ਪੋਸਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ’ਤੇ 'ਆਸਕ ਮੀ ਐਨੀਥਿੰਗ' (ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਪੁੱਛੋ) ਸੈਸ਼ਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ”ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਬੈਟਮੈਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੀ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ?” ਵਰਗੇ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ’ਤੇ ਧਿਆਨ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ ਦੂਜੀ ਗੱਲ। ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਉਪਯੋਗ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੋਓਜੀਤ ਪਾਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਐਕਸ ਅਤੇ ਵ ?ਹਟਸਐਪ ’ਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ’ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ’ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੁੜਾਅ ਉਤਪੰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੇਖਣਾ, ਬਾਰ-ਬਾਰ ਦੇਖਣਾ, ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨਾ। ਪਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ”ਅਜਿਹੀ ਰੀਲ ਲੱਭਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ 200 ਫੋਲੋਅਰਜ਼ ਵਾਲੇ ਅਕਾਊਂਟ ਤੋਂ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ 10 ਮਿਲੀਅਨ ਵਿਊਜ਼ ਮਿਲੇ ਹੋਣ, ਜਦੋਂਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫੋਲੋਅਰਜ਼ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰੀਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਊਜ਼ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।” ”ਇਹ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨੈੱਟਵਰਕ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਕਿਧਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਵਨਾ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹਨ।”

ਵੀਡੀਓ ਪੋਸਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ’ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਖੋਣਾ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰੀਲ ਜਿਸ ਨੂੰ 40 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸਟੀਕ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ। ਵਰਮਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਭਾਰੀ ਦਰਸ਼ਕ ਵਰਗ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਅਤੇ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਪਾਦਨਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੇਅਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਲਹਿਜਾ ਮੋਦੀ ਦੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲੱਗ ਹੋ ਗਿਆ। ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਰਮਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ”ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਮੂਲ ਰੂਪ ਨਾਲ ਵਿਅੰਗ ’ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਮੰਚ ਹੈ। ਰੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੰਭੀਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।” ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਹਿਰ ਭਾਜਪਾ ਦੁਆਰਾ ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ ਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲੁਭਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਸਫਲਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ’ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸਮਰਥਕ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਕਿਧਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ”ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ’ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ’ਤੇ ਹਰ ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ ਜ਼ੈੱਡ ਦੇ ਲੋਕ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਣ, ਭਾਜਪਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਰੂਪ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।” ਫਿਲਹਾਲ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਂਗ ਅਣਜਾਣ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਪਾਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਾਜਪਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਢਲਣ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਬਾ ਇਤਿਹਾਸ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੌਡਕਾਸਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਰਸ) ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਰਗੇ ਨਵੇਂ ਸਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ”ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਅਜੇ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸੈੱਟ ਸਿੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।”

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੋਲੋਅਰਜ਼ ਵਾਲੇ ਲੀਡਰ

ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ’ਤੇ ਮੋਦੀ ਦੇ 10.6 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੋਲੋਅਰਜ਼ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਇਸ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ’ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੋਲੋ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਪਰ ਮੰਚ ’ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਲਹਿਜਾ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਡਿਜੀਟਲ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2014 ਦੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲ ਗਏ।

ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਸੀਜੇਪੀ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਮੀਮਜ਼, ਲਾਈਵਸਟਰੀਮ ਅਤੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਰੀਲਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਫੈਲਿਆ ਅਤੇ ਆਖਿਰ ਇੰਨਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਸੀਜੇਪੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਦੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਆਨਲਾਈਨ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ ’ਤੇ ਲਾਮਬੰਦੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਬਾਅ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਇਸ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਿੱਖਾਂ ’ਤੇ ਵਧਦੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ’ਤੇ ਮੇਅਰ ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੇ ਜਤਾਈ ਚਿੰਤਾ

ਨੌਰਵਿਚ: ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਨੈਕਟੀਕਟ ’ਚ ਪੈਂਦੇ ਨੌਰਵਿਚ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਮੇਅਰ ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ’ਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਨਫ਼ਰਤੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਫ਼ੈਡਰਲ ਬਿਊਰੋ ਔਫ਼ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ (**FBI**) ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਹਿੱਸਾ ਦੱਸਦਿਆਂ ਮੇਅਰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ’ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਸਿਤ ਲੋਕਤੰਤਰਾਂ ’ਚ ਵੀ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਗ਼ਜ਼ੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ’ਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾ ਹੋਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ, ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਪੇਚੀਦਗੀ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ’ਚ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤੇ ਪੀੜਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਕੰਨੀਂ ਕਤਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਰੋਜ਼ ਦੇ ਜੀਵਨ ’ਚ ਝੱਲਣੀ ਪੈਂਦੀਆਂ ਘਟੀਆ ਨਫ਼ਰਤੀ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਹੌਂਸਲੇ ਹੋਰ ਬੁਲੰਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਾਰਨ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਸਿੱਖ ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਢਿੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਜਿੱਥੇ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਨਫ਼ਰਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜ਼ੀਰੋ ਟੌਲਰੈਂਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਰਕ ਬਜਟ ’ਚ ਕਟੌਤੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ।

ਮੇਅਰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਪੁਲੀਸ ਵਿਭਾਗਾਂ, ਮੇਅਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਟਾਰਨੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਰਾਬਤਾ ਰੱਖਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਪਲੈਟਫ਼ੌਰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇ। ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖ ਪੀੜ੍ਹੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤ, ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ’ਚ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਦਿੱਖ ਜਾਂ ਧਰਮ ਕਰ ਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਅਮਰੀਕਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਨਫ਼ਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ’ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਨਾ ਕੱਸਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਨੀਤੀਆਂ ’ਚ ਸੁਧਾਰ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਲਈ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ’ਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਨਾਗਰਿਕ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਐਵਾਰਡ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ-ਪੱਤਰ ਮਿਲ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਤੁਰੰਤ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇਗਾ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਸਟ੍ਰੇਟ !

60 ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਹੋਵੇਗੀ ਨਵੇਂ ਨੇਵੀਗੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਗੱਲਬਾਤ

ਤਹਿਰਾਨ - ਈਰਾਨ ਦੇ ਉਪ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ (ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਮਲੇ) ਕਾਜ਼ਮ ਗ਼ਰੀਬਾਬਾਦੀ ਨੇ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਸਟ੍ਰੇਟ ਬਾਰੇ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਓਮਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਲਡਮਰੂ ਤੁਰੰਤ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਈਰਾਨੀ ਸਮਾਚਾਰ ਏਜੰਸੀ ਤਸਨੀਮ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਗ਼ਰੀਬਾਬਾਦੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਓਮਾਨ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 58 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਜਹਾਜ਼ ਓਮਾਨੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਸਟ੍ਰੇਟ ਹੁਣ ਈਰਾਨ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸ ਮਾਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਬਦਲਾਅ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫ਼ਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਰਸਤਾ ਈਰਾਨੀ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਕਾਸ ਰਸਤਾ ਓਮਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਰੂਟਾਂ 'ਤੇ ਜਹਾਜ਼ ਈਰਾਨੀ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣਗੇ। ਉਪ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਨਵੇਂ ਰੂਟ ਨੂੰ ਦੋ-ਪਾਸੜ ਹਾਈਵੇਅ ਦੱਸਿਆ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਦੀ ਕੁੱਲ ਚੌੜਾਈ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਮੀਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਰੂਟ ਅਸਥਾਈ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਓਮਾਨ ਅਗਲੇ 30 ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਰੂਟ @ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਪਿਛਲੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਆਵਾਜਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਦੱਖਣੀ ਰਸਤਾ ਬੰਦ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸੰਗਠਨ (IMO) ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਈਰਾਨ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਸਟ੍ਰੇਟ ਬੰਦ ਰਹੇਗਾ। ਗ਼ਰੀਬਾਬਾਦੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੱਖਣੀ ਰਸਤਾ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਈਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਰੁਖ਼ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ।

ਈਰਾਨੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਜਾਸੂਸੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੂੰ ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ

ਨਿਊਯਾਰਕ - ਈਰਾਨ ਦੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਅਤੇ ਡਰੋਨ ਹਮਲਿਆਂ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਖੁਫੀਆ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਉਪਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ 'ਤੇ ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਦਾ ਖਰਚ ਆਉਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਐਨਬੀਸੀ ਨਿਊਜ਼ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮਲਿਆਂ ਨੇ ਸੀਆਈਏ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਉਪਕਰਣਾਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਫੰਡ ਅਲਾਟ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਮਲਿਆਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਵੀ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਈਰਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈਆਂ ਪਰ ਈਰਾਨ ਦੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਅਤੇ ਡਰੋਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਫੌਜੀ ਠਿਕਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਖੁਫੀਆ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਸੀਐਸਆਈਐਸ ਦੇ ਸੇਠ ਜੋਨਸ ਨੇ ਐਨਬੀਸੀ ਨਿਊਜ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ÷ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ @ਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।÷ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।÷ ਈਰਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਜੰਗ ਨੇ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਮੈਕਸੀਕਨ ਸਰਹੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚੇਤਾਵਨੀ ਕੀਤੀ

ਮੈਕਸੀਕੋ ਸਿਟੀ - ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਉੱਤਰੀ ਮੈਕਸੀਕਨ ਸਰਹੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਮੈਕਸੀਕਲੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲੇਟ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਜਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਮੈਕਸੀਕਲੀ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲੇਟ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਕਸੀਕਲੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸ਼ਹਿਰ ਕੈਲੇਕਸਿਕੋ ਤੋਂ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਪਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸਨੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ, ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ @ਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਮੈਕਸੀਕਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਲਾਉਡੀਆ ਸ਼ੀਨਬੌਮ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਚੇਤਾਵਨੀ ÷ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ÷ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਮਰੀਕੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸੀ। ਸ਼ੀਨਬੌਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਯਮਤ ਸਵੇਰ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ,÷ਇਸ ਚੇਤਾਵਨੀ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਕਸੀਕਲੀ ਵਿੱਚ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੀ। ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ, ਸ਼ੀਨਬੌਮ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ÷ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਤ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਜਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ, ਮੈਕਸੀਕਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਗਸ਼ਤ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਕਸੀਕਲੀ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਕਸੀਕੋ-ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਹੱਦ @ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਲੇਕਸਿਕੋ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨੇੜਲੇ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਰਣਨੀਤਕ ਤੌਰ @ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਚੱਲਦਾ ਵਹੀਰ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ ਤਹਿਤ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ਼ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ 'ਚ ਅਪਨਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਲਈ ਸ਼ਰਧਾ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕਤਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਤ 'ਚ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਏਕਤਾ, ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਚ ਵਿਆਹ ਦੇਰ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡੇ ਛੜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਹਰ ਥਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ 30 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਕਰੋ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਵਾਓ ਅਤੇ ਭਾਨੀ ਨਾ ਮਾਰੋ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਕੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਮਾਲਵੇ ਵਾਲੇ ਭਾਣੀ ਘੱਟ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਚ ਡੇਟਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਕਿ ਧੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ।"ਉੱਥੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫ਼ਿਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਘਟਦੀ ਆਬਾਦੀ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ 'ਚ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਆ ਗਈ

ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਤਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਅਗਲਾ ਜਵਾਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਰਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭੈਣ ਦਾ ਭਰਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਬਾਕੀ ਵੱਧ ਰੱਬ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮ ਛੱਡੀਏ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਗਲੀਆਂ 'ਚ ਰੌਣਕਾਂ ਘੱਟ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਦਾਨਾਂ 'ਚ ਵੀ ਬੱਚੇ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।" ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੰਥਕ ਮਸਲਾ ਹੀ ਹੈ। ਹਾਲ 'ਚ 15 ਅਗਸਤ ਲੰਘੀ ਹੈ, ਅਣਵੰਡੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਸੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇਕੱਲਾ ਮੋਗਾ ਤੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਛੱਡੇ ਕੇ ਸਾਡੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਅਸੀਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਅਸੀਂ ਤਕੜੇ ਹੋਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਕ ਵੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ 'ਚ ਕੋਈ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੱਲ-ਮਿਲ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ, ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ 'ਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਉੱਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿੰਸਕ ਜਾਂ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸੇਵਾ, ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਥੇ ਅਜਿਹਾ ਵਰਤਾਰਾ ਸਿੱਖੀ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਰਵਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ 'ਚ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ 'ਚ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ।

ਅੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ | ਭੈੜੇ ਨਿਯਮ ਘਟੀਆ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਿੰਦੇ ਹਨ : ਬ੍ਰਕ

ਸੰਪਾਦਕੀ........

ਰੰਗੀਨ ਸ਼ਾਲ, ਨੀਲੀ ਪੱਗ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਕੁੜਤਾ: ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਨ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ

ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਲੇ ਕੁੜਤੇ ਉੱਤੇ ਰੰਗੀਨ ਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਲੀ ਪੱਗ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਖਿੱਚ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਿੱਖ ਸਿਰਫ਼ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਣਖ, ਮੌਸਮ ਦੀ ਬਦਲ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਯਾਦਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰੰਗੀਨ ਸ਼ਾਲ, ਨੀਲੀ ਪੱਗ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਕੁੜਤਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੇਲ ਹੈ ਜੋ ਪਿੰਡ ਦੇ ਅਖਾੜੇ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਚ ਉੱਤੇ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੱਗ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ, ਕੁੜਤੇ ਦੀ ਸਾਦਗੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਲ ਦੀ ਕਲਾ ਇਸ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਫੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਰਥ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕਾਲਾ ਰੰਗ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਰੋਹਬ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਨੀਲੀ ਪੱਗ ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦੀ ਹੈ। ਰੰਗੀਨ ਸ਼ਾਲ ਇਸ ਸਾਦੇ ਆਧਾਰ ਵਿੱਚ ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਚਮਕ ਜੋੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਨੀਲਾ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰੰਗ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਲਾਲ, ਪੀਲੀ, ਕੇਸਰੀ ਜਾਂ ਫੁਲਕਾਰੀ ਵਾਲੀ ਸ਼ਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁਹਾਵਣਾ ਵਿਰੋਧ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਰੰਗੀਨ ਸ਼ਾਲ, ਨੀਲੀ ਪੱਗ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਕੁੜਤਾ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਕਾਲੇ ਕੁੜਤੇ ਦੀ ਸਾਦਗੀ ਵਿੱਚ ਲੁਕਿਆ ਰੋਹਬ

ਸਾਦਾ ਕਾਲਾ ਕੁੜਤਾ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ਸਰਦੀਆਂ ਲਈ ਖੱਦਰ, ਮੋਟਾ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜਾ ਜਾਂ ਹਲਕਾ ਉਨੀਂ ਮਿਲਾਵਟ ਵਾਲਾ ਫੈਬਰਿਕ ਸੁਖਦਾਇਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਪਤਲਾ ਕੱਪੜਾ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਲ ਨਾਲ ਬੇਮੇਲ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਲਕੀ ਕਢਾਈ ਵਾਲਾ ਕਾਲਾ ਕੁੜਤਾ ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਢੁੱਕਵਾਂ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਰੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਢਾਈ ਪੱਗ ਅਤੇ ਸ਼ਾਲ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਬਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਘੁੱਟਣਾਂ ਤੱਕ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਲੰਬਾ ਕੁੜਤਾ ਚਾਦਰੇ ਨਾਲ ਰਵਾਇਤੀ ਦਿੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕਾਲੇ ਪਜਾਮੇ ਨਾਲ ਇਹ ਜੋੜੀ ਇੱਕਰੰਗੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਚਿੱਟਾ ਪਜਾਮਾ ਕਾਲੇ ਕੁੜਤੇ ਨੂੰ ਚਟਾਕੇ ਨਾਲ ਉਭਾਰਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਚਾਦਰਾ ਪੇਂਡੂ ਪੰਜਾਬੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨੀਲੀ ਪੱਗ ਅਤੇ ਰੰਗੀਨ ਸ਼ਾਲ ਦਾ ਸੰਤੁਲਿਤ ਮੇਲ

ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਲੀ ਪੱਗ ਨਾਲ ਲਾਲ ਫੁਲਕਾਰੀ ਵਾਲੀ ਸ਼ਾਲ ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਖਿੜਦੀ ਹੈ। ਪੀਲੀ ਜਾਂ ਕੇਸਰੀ ਸ਼ਾਲ ਲੋਹੜੀ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਵਰਗੇ ਰੌਣਕ ਵਾਲੇ ਮੌਕਿਆਂ ਲਈ ਜੱਚਦੀ ਹੈ। ਚਿੱਟੀ ਸ਼ਾਲ ਇਸੇ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਸੰਯਮਿਤ ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹੀ ਜਾਂ ਮੋਰਨੀ ਅੰਦਾਜ਼ ਦੀ ਪੱਗ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਵਿਧਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਬੰਨ੍ਹਤ ਨੂੰ ਸਭ ਲਈ ਢੁੱਕਵੀਂ ਮੰਨਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਾਲ ਮੋਢੇ ਉੱਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਫੁਲਕਾਰੀ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਦਿਸਦੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਗਲ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਣ ਨਾਲ ਸਰਦੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਗਰਮੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ਾਲ ਦਾ ਰੰਗ ਪੱਗ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸਗੋਂ ਕੁੜਤੇ ਦੀ ਸਾਦੀ ਪਿਠਭੂਮੀ ਉੱਤੇ ਦੋਵੇਂ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੱਗ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ

ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਲੋੜ ਸਰੀਰ ਢੱਕਣਾ ਅਤੇ ਮੌਸਮ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਰਮੀਆਂ ਵਾਲੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਧੁੰਦ ਭਰੀਆਂ ਸਰਦੀਆਂ ਨੇ ਸੂਤੀ ਕਮੀਜ਼, ਚਾਦਰ, ਖੇਸ ਅਤੇ ਸਿਰ ਢੱਕਣ ਦੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ। ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਨਾਲ ਜੋੜੀਆਂ ਧੋਤੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀਏ ਵਰਗੀਆਂ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੇਤਰੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਕਈ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲੇ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੱਗ ਦੇ ਲਪੇਟ, ਕਮੀਜ਼ ਅਤੇ ਸਲਵਾਰ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਪਰੰਪਰਾ ਨੇ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੰਨ੍ਹਿਆ।

ਮਲਵਈ ਚਾਦਰਾ, ਮਝੈਲ ਪੱਗ ਦੀ ਬੰਨ੍ਹਤ ਅਤੇ ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਸਾਦੇ ਕੁੜਤਾ-ਪਜਾਮੇ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਕ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਨੀਲਾ ਬਾਣਾ ਅਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵੀ ਇਸੇ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਿਰ ਢੱਕਣਾ, ਢਿੱਲਾ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਲਿਬਾਸ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਸਾਂਝੇ ਤੱਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਦਸਤਾਰ ਤੋਂ ਦੁਪੱਟੇ ਤੱਕ, ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਭਾਸ਼ਾ

ਪੱਗ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਜਾਵਟੀ ਕੱਪੜੇ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ÷ਪੱਗ ਨੂੰ ਦਾਗ ਨਾ ਲਾਈਂ÷ ਵਾਲਾ ਮੁਹਾਵਰਾ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। ਲੋਕ-ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਗੁਫ਼ਤਾਰ, ਰਫ਼ਤਾਰ ਅਤੇ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤਾਂ ਚੁੰਨੀ ਜਾਂ ਦੁਪੱਟੇ ਨਾਲ ਸਿਰ ਕੱਜਦੀਆਂ ਸਨ। ਫੁਲਕਾਰੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਬਾਰੀਕ ਮਲਮਲ ਦਾ ਦੁਪੱਟਾ ਕਈ ਘਰਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਯਾਦ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਔਰਤਾਂ ਚੁੰਨੀ ਨੂੰ ਗਲ ਜਾਂ ਮੋਢੇ ਉੱਤੇ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜੀਵਨ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਪਸੰਦ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਇੱਕੋ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬੰਨ੍ਹਦੀ। ਇਥੇ ਲੋਕ ਬੋਲੀ ਆਮ ਹੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਸੀ, ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਲੋਪ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਹੈ:

ਬੁੱਕਲ ਮਾਰੋ ਖੇਸ ਦੀ ਵਾਹੁੱਟੀ ਆਈ ਲਾੜੇ ਦੇ ਮੇਚ ਦੀ
ਚੁੰਨੀ ਰੰਗਦੇ ਲਲਾਰੀਆ ਮੇਰੀ ਆਲਸੀ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵਰਗੀ÷

ਵਿਆਹਾਂ, ਮੇਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦਿੱਖ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੜ੍ਹਤ

ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾ ਕੁੜਤਾ ਅਤੇ ਨੀਲੀ ਪੱਗ ਅਕਸਰ ਲਾੜੇ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੋਹੜੀ ਦੀ ਅੱਗ ਕੋਲ ਰੰਗੀਨ ਸ਼ਾਲ ਦੀ ਚਮਕ ਵੱਖਰੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ। ਵਿਸਾਖੀ, ਗਿੱਧੇ-ਭੰਗੜੇ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲੇ ਵੀ ਇਸ ਪਹਿਰਾਵੇ ਲਈ ਸੁਭਾਵਿਕ ਥਾਵਾਂ ਹਨ।

ਦੇਸੀ ਜੁੱਤੀ, ਸਧਾਰਣ ਕੜਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਘੜੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਚਮਕੀਲਾ ਕੱਪੜਾ, ਭਾਰੀ ਕਢਾਈ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕਈ ਤੇਜ਼ ਰੰਗ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੀ ਰਵਾਨੀ ਖਰਾਬ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਜੁੱਤੀ ਕਸੂਰੀ ਆਈ ਨਾ ਪੂਰੀ ਹਾਏ ਵੇ ਰੱਬਾ ਸਾਨੂੰ ਤੁਰਨਾ ਪਿਆ÷

ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਹੁਣ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਲੋਪ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ- ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਨਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਲੀਪਰ, ਆਮ ਸੈਂਡਲ, ਚੱਪਲਾਂ ਆਦਿ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜੁਰਮ ਦੇ ਗਵਾਹ ਬਣੋ ਤਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੋ: ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ

ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਰਿਚਮੰਡ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਵਾਪਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ।

ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖੀਆਂ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ, ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਜੁਰਮ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਤਰਜੀਹ ਹੈ।

ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖੋ

Richmond RCMP ਦੇ Media Relations Officer Corporal Frank Bryson ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਜਾਂਚਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਹੁਤ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੱਪੜੇ, ਜੁੱਤੀਆਂ, ਕੱਦ, ਉਮਰ, ਸਰੀਰਕ ਬਣਤਰ, ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਛਾਣਯੋਗ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਯਾਦ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ ?

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਗਵਾਹ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵੇਰਵੇ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਉਸ ਨੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੁੱਤੇ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਲੋਗੋ, ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਉਮਰ।

ਕੱਦ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਬਣਤਰ।

ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਰੰਗ।

ਚਮੜੀ ਦਾ ਰੰਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਆਮ ਪਛਾਣਯੋਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।

ਟੈਟੂ, ਦਾਗ਼ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ।

ਐਨਕਾਂ, ਕੰਨਾਂ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪੀਅਰਸਿੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।

ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਰਵਾ ਯਾਦ ਰਹੇ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਲਿਖ ਲੈਣਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਾਹਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵਾਹਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ

ਕਈ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਹਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਾਹਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੇਰਵੇ ਪੁਲਿਸ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਰੰਗ, ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਮੇਕ, ਮਾਡਲ, ਜੇ ਪਤਾ ਹੋਵੇ, ਵਾਹਨ ਦੀ ਕਿਸਮ—ਜਿਵੇਂ ਐਸਯੂਵੀ ਸੈਡਾਨ ਜਾਂ ਟਰੱਕ, ਰਿਮਜ਼, ਡੀਕਲ ਜਾਂ ਸਟਿੱਕਰ, ਵਾਹਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ, ਬੰਪਰ ਸਟਿੱਕਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਲੱਖਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪਲੇਟ ਨੰਬਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਗਿਆ, ਇਹ ਵੀ ਅਹਿਮ

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਉੱਤਰ, ਦੱਖਣ, ਪੂਰਬ ਜਾਂ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸੜਕ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹਿਲਜੁਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਈ ਵਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪਲੇਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਾਹਨ ਦਾ ਰੰਗ, ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਰਗੇ ਵੇਰਵੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫੋਨ ਨਾਲ ਵੀਡੀਓ ਜਾਂ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਜੇਕਰ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗਵਾਹ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਖਿੱਚ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਖਾਸ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤਸਵੀਰ ਜਾਂ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਜਾਵੇ।

ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਣਾ, ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ, ਰਸਤਾ ਰੋਕਣਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਕਰਨਾ ਗਵਾਹ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਵੇਰਵੇ ਲਿਖੋ

ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਮਨੁੱਖੀ ਯਾਦ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਦੇਖੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਿਖ ਲੈਣ।

ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ, ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੱਪੜੇ, ਉਸ ਦੀ ਦਿੱਖ, ਵਾਹਨ ਦਾ ਰੰਗ ਅਤੇ ਮਾਡਲ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਪਲੇਟ ਬਾਰੇ ਯਾਦ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ

ਰਿਚਮੰਡ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਵੇਰਵੇ, ਨੋਟਸ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਜਾਂ ਵੀਡੀਓ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ, ਸ਼ੱਕੀ ਵਾਹਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪਲੇਟ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ, ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਰਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਹ ਸੁਰਾਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਨਾ ਸੋਚਣ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੇਖੀ ਗਈ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜੁਰਮ ਦੇ ਗਵਾਹ ਬਣਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਮੁੜ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫੜਨ, ਰੋਕਣ, ਉਸ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵੇਰਵੇ ਯਾਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਵਾਪਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ 9-1-1 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਘਟਨਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀ non-emergency line ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ—ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਖੁਦ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੋ, ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਓ। ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਵੇਰਵਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੇਸੀ ਟਾਈਮਜ਼

Address:
140-6, Windsor Ave.
Lachine,
QC H8R1P7

singhatthwal@gmail.com
manjeetatthwal@gmail.com
Mobile No. +1 (438) 500-6024
Office number: 514-798-1794

Publisher	:	Manjeet Singh Athwal
Managing Director	:	Manpreet Singh
Editor-in-Chief	:	Amarjit singh
Office Admin	:	Satnam Singh
Design by	:	MANPREET SINGH
Videographer	:	Navjeet Sharma
Photographer	:	Paul Awasthi, Nirmal Bal GKB Media
Arts Critic	:	Wendy Rockburn
Free Lance Reporter	:	Joanne Penhale

Publishers Note

Desi Times and people associated with it are not responsible for any claims made by the advertisers or endorse any of their products or service advertised within. The views expressed in the Desi Times don not necessarily reflect the views of the publisher and editor. Desi Times is in the business of selling space but does not test or confirm the legilmacy of the claim made in the paper. Desi Times dones promote a healthy forum for discussion of a myriad of views in peaceful civilized manner while trying to dissuade any form of discrimination and abuse.

Contribution to the growth of the paper is most appreciated and sponsors and advertisers are trained for their support. We would like to thanks all the well wishers and supporters of Desi Times for making this endeavor possible. Let us be proud of our roots, humble in our temperament and rigorous in our efforts to attain greatness in our achievements

ਭੈਣ ਕੋਲੋਂ ਵੀਰਾ ਵੇ ਬੰਨਾ ਲੈ ਰੱਖੜੀ, ਸੋਹਣੇ ਜਿਹੇ ਗੁੱਟ ਤੇ ਸਜਾ ਲੈ ਰੱਖੜੀ

ਸੂਬੇਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰੀਆ
7589155501

ਭੈਣ ਕੋਲੋਂ ਵੀਰਾ ਵੇ ਬੰਨਾ ਲੈ ਰੱਖੜੀ ,ਸੋਹਣੇ ਜਿਹੇ ਗੁੱਟ ਤੇ ਸਜਾ ਲੈ ਰੱਖੜੀ ÷ ਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਵੱਸਦਾ , ਮੈ ਇਕੱਲੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਸਾਰਾ ਜੱਗ ਦੱਸਦਾ @@ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਲੋਕ ਗੀਤ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ।ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਸਤੇ ÷ਕਦੇ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਔਸੀਆਂ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਕਦੇ ਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਟੁੱਕ ।ਇਹ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਿਵੇਕਲੀ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਨਹੀਂ ਅੱਜ ਵੀ ਜਿਹਨਾਂ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਆਨੇ ਭਾਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ।ਉਸੇ ਲੜੀ ਨੂੰ ਅਗੇ ਵਿਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਰੱਖੜੀ ਵੀ ਉਸ ਪਿਆਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ । ਜਿਸ ਕਰਕੇਰੱਖੜੀ ਤਾਂ ਭੈਣ ਭਰਾ ਦੀ ਸਾਂਝ ਤੇ ਸਨੇਹ ਦਾ ਪਿਆਰਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ ।ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਤੋਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ । ਰੱਖੜੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕੀਮਤ ਉਨਾਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਵੇਖੋ ,ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਵੀਰ ਦਿੱਤਾ ਹੀ ਨਾਂ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਹ ਰੱਬ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ ÷ਇੱਕ ਵੀਰ ਦੇਈਂ ਵੇ ਰੱਬਾ ਸੋਂਹ ਖਾਣ ਨੂੰ ਬੜਾ ਚਿੱਤ ਕਰਦਾ ਫ਼ੈਰ ਰੱਬ ਦੀ ਮਾਰ ਅੱਗੇ ਕੀ ਜ਼ੋਰ। ਉਹ ਭੈਣਾਂ ਕਿਸੇ ਮੂੰਹ ਬੋਲੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਤਾਏ,ਚਾਚੇ,ਮਾਮੇ,ਭੂਆ ਦੇ ਪੁੱਤ ਭਰਾ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਰੱਖੜੀ ਬੰਨ੍ਹਦੀਆਂ ਵੀ ਹਨ ।ਤਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਮਾਂ ਜਾਏ ਵੀਰ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਤਰਸਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਨੇਕ ਦਿਲ ਭਰਾ ਨਾਲ਼ ਦੇ ਜੰਮਿਆਂ ਵਾਂਗ ਨਿਭ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।ਪਰ ਇਸ ਸਵਾਰਥੀ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੰਭਵ ਹੈ ।ਕਈਂ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਦੀ ਇਸ ਘਾਟ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇ ਵੀ ਉਠਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਕਲੰਕਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਕੋਈ ਭਰਾ ਵੀ ਭੈਣ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਤਰਸਦਾ ਹੈ । ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਬੋਲੀ ਭੈਣ ਬਣਾ ਲਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਉਸਨੂੰ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਈਂ ਵਾਰ ਇਸ ਪਾਕ ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸਤੇ ਤੇ ਊਜਾਂ ਦਾ ਚਿੱਕੜ ਵੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮੂੰਹ ਬੋਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਇਹ ਦੋ ਪਾਸੇ ਹਨ, ।ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਬਣਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ।ਤਾਂ ਜੋ ਰੱਖੜੀ ਦੀ ਮੋਹ ਭਰੀ ਸੁੱਚੀ ਡੋਰ ਮੈਲੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।ਬੇਸ਼ਕ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਰੱਖੜੀ ਜਾਂਦੇ ਵੀਰ ਦੀ ਬਾਂਹ ਨਹੀਂ ਫੜ ਸਕਦੀ । ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਲੰਬੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ । ਅਜਿਹੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਤੇ ਰੱਖੜੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੀ ਬੀਤਦੀ ਹੈ । ਇਹ ਉਹ ਹੀ ਜਾਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉੱਚੇ ਲੰਮੇ ਗੱਭਰੂ ਭਰਾ ਦੀ ਕੜੀ ਵਰਗੀ ਕਲਾਈ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸਦੇ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਪੱਤ ਦੀ ਲਗਰ ਵਰਗੀ ਸੋਹਲ ਕਲਾਈ ਤੇ ਰੱਖੜੀ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਨੌਬਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ । ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਕੱਖ ਵੀ ਰੋਂਦੇ ਹਨ। ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਹਰ ਸਾਹ ਹਉਂਕਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਕਿਸੇ ਤਿਉਹਾਰ ਵਿਹਾਰ ਤੇ ਜਦੋਂ ਭਰਾ ਦੇ ਥਾਂ ਪੁੱਤਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾਲੇ ਭਤੀਜੇ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਾ ਕੇ ਭੈਣਾਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ।ਪੁੱਤ ਵੀਰ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਮੇਰਾ ਨਿਉਂ ਜੜ੍ਹ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਤਾਂ ਤੋਰ ਗਿਆ ਭਰਾ ਸਾਮਰੱਥ ਉਨ੍ਹਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਆ ਖੜ੍ਹਦਾ ਹੈ।ਬੇਸ਼ੱਕ ਅੱਜ ਰਿਸ਼ਤਿਆ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਨਿੱਘ ਤੇ ਨੇੜਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ।ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੋਹ ਭਰੇ ਦਿਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਰੱਖੜੀ ਬਾਰੇ ਇਸ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਕੌੜੀਆਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਭੈਣ ਭਰਾ ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਮਹਿਜ ਇਕ ਰਸਮੀ ਤਿਉਹਾਰ ਨਾ ਸਮਝਣ। ਇੱਕ ਦੋ ਚਾਰ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਟੁੱਟ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਡੋਰ ਨਾਲ਼ੋਂ ਇਸ ਦੀ ਕਦਰ ਕੀਮਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਦਿਖਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਦਗੀ ਤੇ ਪਿਆਰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ਼ ਇਹ ਮੋਹ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨੀਆਂ ।ਭੈਣ ਭਰਾ ਦੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰਿਸਤੇ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਬਣ ਜਾਣਗੀਆਂ।ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਰੱਖੜੀ ਦਾ ਮੁੱਲ ਮੋਹ ਪਿਆਰਨਾਲ਼ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਦਿਖਾਵੇ ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਗਹਿਣੇ ਨਾਲ਼ ਨਹੀਂ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਅੱਜ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਭਰਾ ਹਨ; ਜੋ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪੇ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇਂਦੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾ ਦੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਮਾਪੇ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਅਜਿਹੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਵਾਂਗ ਤੇ ਪੁੱਤਾਂ ਵਾਂਗ ਸਤਿਕਾਰਦੀਆ ਤੇ ਪਿਆਰਦੀਆਂ ਹਨ । ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ। ਭੈਣ ਵਾਂਗ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ, ਇਹ ਰੱਖੜੀ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਤਾਂ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ।ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮਹਿੰਗੀਆ ਤੇ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਰੱਖੜੀਆ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਈਂ ਭੈਣਾਂ ਸੋਨੇ ਜਾ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਰੱਖੜੀਆਂ ਵੀ ਭਰਾ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂ ਸੋਚ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਪਰ ਮੋਹ ਦੀ ਤੰਦ ਤਾਂ ਇੱਕ ਧਾਗਾ ਹੀ ਹੋ ਨਿਬੜਦਾ ਹੈ ,ਜੋ ਤਾਂ ਉਮਰ ਰੂਹ ਨਾਂਲ ਨਿਪਟਿਆ ਰਹੇ। ਅੱਜ ਰੱਖੜੀ ਦਾ ਮੁੱਲ ਮੋਹ ਪਿਆਰ ਨਾਲ਼ ਨਹੀਂ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਗਹਿਣੇ ਜਾ ਪੈਸੇ ਨਾਲ਼ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਈਂ ਭੈਣਾਂ ਉਸੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਮਾਣ ਆਦਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ । ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾ ਦੀ ਰੱਖੜੀ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਮੁੱਲ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਈਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਬੀਆਂ ਰੱਖੜੀ ਨੂੰ ਮੱਥੇ ਵੱਟ ਵੀ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਖਰਚ ਤੇ ਖੇਚਲ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਕਤਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈਂ ਆਈਆਂ ਨਨਾਣਾ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ । ਸਰਦਾ ਬਣਦਾ ਮਾਣ ਕਰਦੀਆਂ ਸੋਚਦੀਆਂ ਹਨ । ਕਿ ਇਨ੍ਹਾ ਨੂੰ ਭਰਾ ਓਵੇਂ ਹੀ ਪਿਆਰੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਹਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਰੱਖੜੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਨਾਲ਼ ਨਹੀਂ ਤੋਲਦੀਆਂ। ਕਈਂ ਭੈਣਾਂ ਵੀਰ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਫੋਕੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਲਾਸ ਪੀ ਕੇ ਵੀ ਅਸੀਸਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆ ਹਨ । ਕਈ ਸੂਟ ਦਾ ਰੰਗ ਪਸੰਦ ਨਾ ਹੋਣ ਤੇ ਮੂੰਹ ਮੋਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵੀ।ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰੀ ਜਾਈਏ ਉਹ ਮੁੱਕਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ।ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਇੱਕ ਧਾਗੇ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ । ਜਿਵੇਂ ਭੈਣ ਭਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਹੱਸਦੇ ਖੇਡਦੇ ਰੱਖੜੀ ਬੰਨ ਕੇ ਮਾਂ ਪਿਉ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਲੈਕੇ ਦੋਵੇ ਰਲਕੇ ਖਰਚਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ।ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਹੀ ਇਸ ਸਮੇ ਵੀ ਹਸਨ ਖੇਡਣਾ ਭਰਾਵਾਂ ਭਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਵੰਡਣਾ ਬੰਦਾ ਹੈ । ਭੈਣਾਂ ਹੱਸ ਕੇ ਇਹੋ ਹੀ ਕਹਿਣ ÷ਭੈਣ ਕੋਲੋਂ ਵੀਰਾ ਵੇ ਬੰਨਾ ਲੈ ਰੱਖੜੀ ,ਸੋਹਣੇ ਜਿਹੇ ਗੁੱਟ ਤੇ ਸਜਾ ਲੈ ਰੱਖੜੀ.

ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ- ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੀਪੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁੱਡਾ ਦੇ ਉਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ’ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ’ਚ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਵੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੈਟਫ਼ੌਰਮ X ’ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ’ਚ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ।

ਚੰਨੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਕਾਤਲ ਅਤੇ ਗੱਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ। ਚੰਨੀ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣਾ ਵੀ ਪਾਪ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਪੂਰੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਚੰਨੀ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਜੇਲ੍ਹ ’ਚ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਰੋਲ ਮਾਡਲ ’ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਚੰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੋਹਤਕ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੀਪੇਂਦਰ ਹੁੱਡਾ ਨੇ ਜੋ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ, ਜੋ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ’ਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦੀ 80 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ’ਚ ਜੇਲ੍ਹ ’ਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਦੁੱਖਾਂਤ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਅੱਜ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ’ਚ ਤਾਜ਼ਾ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਨਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ’ਚ ਇਸ ਦਾ ਦਰਦ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਹਮੇਸ਼ਾ 1984 ਦੇ ਦੁੱਖਾਂਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਚੱਟਾਨ ਵਾਂਗ ਖੜ੍ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ’ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਘੇਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 1984 ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਅਜੇ ਵੀ ਹਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ’ਚ ਕਤਲੇਆਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ‘ਆਦਰਸ਼ ’ਕਹਿਣਾ ਪੂਰੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘੀ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ’ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਕੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ, ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ, ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਮਲਿੱਕਾਰਜੁਨ ਖੜਗੇ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬਿਆਨ ’ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੀਪੇਂਦਰ ਹੁੱਡਾ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ’ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ 42 ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਅਜੇ ਵੀ ਅੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ’ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਮੇਂ ’ਤੇ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ-ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਦੱਸਣਾ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ’ਤੇ ਲੂਣ ਛਿੜਕਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਦਨਾਕ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਅੱਡਾ’: ‘ਆਪ’ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਕੰਗ ਨੇ ਗਮਾਡਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ’ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਮਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਨੇ ਅੱਜ ਗਰੇਟਰ ਮੋਹਾਲੀ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (ਗਮਾਡਾ) ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਅੱਡਾ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਉਹ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੈਣੀ ਮਾਜਰਾ ਵਿੱਚ ਗਮਾਡਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣਵੀਂ ਤੋੜ-ਭੰਨ ’ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਗਮਾਡਾ ਲੁੱਟ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ... ਮੁਹਾਲੀ ਦਾ ਇਹ ਪਿੰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੰਗ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਸੱਤ ‘ਆਪ’ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਜੁਆਇਨ ਕਰ ਲਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੰਗ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਤਾਕਤ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਸਾਲ ਦੋ ਹੋਰ ਮੌਕਿਆਂ ’ਤੇ ਕੰਗ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੇਤ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ’ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਸਨ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੰਗ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ 2020 ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ’ਤੇ ਸਾਲ ਭਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਗ ‘ਆਪ’ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ, ਉਹ ਲੈਂਡ ਪੂਲਿੰਗ ਨੀਤੀ (ਲੈਂਡ ਪਾਲਿਸੀ) ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ‘ਆਪ’ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ। ਇਸ ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 2024 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ‘ਆਪ’ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਗ ਨੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾੜੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀ 13 ਸੰਸਦੀ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਹੀ ਜਿੱਤ ਸਕੀ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਮੈਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਈ ਫ਼ੋਨ ਆਏ ਕਿ ਇਹ ਤੋੜ-ਭੰਨ ਚੁਣ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।’’ ਕੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, “ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਪਾਸੇ ਖਿੱਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉੱਥੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਗ਼ਰੀਬ ਲੋਕ ਹਨ, ਜੋ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਪੇਟ ਭਰਨ ਜੋਗਾ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ/ਅਦਾਰਿਆਂ ’ਤੇ ਹੀ ‘ਪੀਲਾ ਪੰਜਾ’ (ਪੀਲੇ ਐਕਸਵੇਟਰ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਗਮਾਡਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀਤੀ ਦੇਰ ਰਾਤ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ’ਤੇ ਗਮਾਡਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ (ਚੀਫ਼ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਟਰ) ਸੰਦੀਪ ਰਿਸ਼ੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝਾੜ ਪਾਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗ਼ਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ’ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਇਸ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ।’’

ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਸਿਆਸੀ ਤਰਜ਼ ’ਤੇ ‘ਸੇਵਕ ਜਥਾ’; ਚੋਣ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਉਤਰਨ ਦੀਆਂ ਛਿੜੀਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਅਦਾਰੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਜਥੇਬੰਦਕ ਵਿੰਗ ‘ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਸੇਵਕ ਜਥਾ’ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਜਥੇ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਚਰਚਾਵਾਂ ਗਰਮਾ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਟਕਸਾਲ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਚੋਣ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਉਤਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲ ਲੰਮਾ ਇਤਿਹਾਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਟਕਸਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਟਕਸਾਲ ਮੁਖੀ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਧੁਮਾ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਵਧਦੀ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਟਕਸਾਲ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 6 ਜੂਨ ਨੂੰ ਮਹਿਤਾ ਚੌਂਕ ਵਿਖੇ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਚੌਥੇ ਮੁਖੀ ਗਿਆਨੀ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂ ਸਟਾਰ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਚਰਚਾਵਾਂ ਹਨ ਕਿ ‘ਸੇਵਕ ਜਥਾ’ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਟਕਸਾਲ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨੈੱਟਵਰਕ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਵਕਤਾ ਹਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਊ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ’ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਵਰਗੇ ਪੰਥਕ ਮੁੱਦੇ ਹੱਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਟਕਸਾਲ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇਤਿਹਾਸ 50 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਤਤਕਾਲੀ ਟਕਸਾਲ ਮੁਖੀ ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵੱਡਾ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਟਕਸਾਲ ਨੇ ਕਦੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਲੜੀਆਂ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੱਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਧੂਮਾ ਵਿਚਕਾਰ ਮਤਭੇਦ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ; ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਧੂਮਾ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਐਮਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਰਿਵਾਰ ’ਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲੜੇਗਾ ਚੋਣਾਂ: ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ (MP) ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੱਡਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਲੜੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿਆਸੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਦੌੜ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ (ਘਰਾਣੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਸਿਆਸਤ) ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ’ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਰੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗਾ, ਨਾ ਕਿ ਖ਼ੁਦ ਸਿਆਸੀ ਅਹੁਦੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ।ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਇਸ ਵੇਲੇ ‘ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ’ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ’ਤੇ ਲਾਏ ਐੱਨ.ਐੱਸ.ਏ. (NSA) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਚਲਾਈਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦੇ ਚਾਚਾ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਰਚ 2023 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਅਹੁਦੇ ’ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਇਹ ਬਿਆਨ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ‘ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ’ 2027 ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਏਜੰਡੇ ਤਹਿਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ’ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ -ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਹੈ।

ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਅਤੇ ਈ.ਡੀ. ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ

ਸਿਖ਼ਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਅਤੇ ਈ.ਡੀ. ਨੂੰ ਵੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਖ਼ਲ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ

ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਜਆਏਮਾਲਿਆ ਬਾਗਚੀ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਵੀ. ਮੋਹਨਾ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਐੱਸ. ਵਿਗਨੇਸ਼ ਸ਼ਿਸ਼ੀਰ (ਜਿਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੀ ਸੀ), ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਅਤੇ ਈ.ਡੀ. ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ’ਤੇ ਰੋਕ

ਇਹ ਬੈਂਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ’ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖੇ।

ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ

ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਅਣਜਾਣ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮੁਹਿੰਮ (ਵਿੱਚ-ਹੰਟ) ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਾਣਹਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।÷ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਗਨੇਸ਼ ਸ਼ਿਸ਼ੀਰ ਦੇ ਲੋਕਸ (ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ) ’ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ।

ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ

ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਧੀਕ ਸੌਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਐੱਸ.ਵੀ. ਰਾਜੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੰਨ ਲਓ ਕੋਈ ਕਤਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਦਿ, ਤਾਂ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।÷

ਸ਼ਿਸ਼ੀਰ ਦਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ’ਤੇ ਸਵਾਲ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਾਂਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਿਸ਼ੀਰ ਨੇ ਆਨਲਾਈਨ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ÷ਇਹ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ ਦਾ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।÷

ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਤੱਥ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤੱਥ ਗਲਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਤੱਥ ਸਹੀ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।÷ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੰਦ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਕਿਵੇਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ? ਇਹ ਬੰਦ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ।

ਜਸਟਿਸ ਬਾਗਚੀ ਨੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ÷ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੰਨਾ ਗੰਭੀਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਏਜੰਸੀ ਕਿਉਂ ਚੁੱਪ ਰਹੀ ? ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਸਵੈ-ਮੋਟੂ (ਖ਼ੁਦ ਨੋਟਿਸ) ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ? ਨਹੀਂ, ਠੀਕ ਹੈ ?÷

ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਲਖਨਊ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ

ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਲਖਨਊ ਬੈਂਚ ਨੇ 20 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਾਂਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਈ.ਡੀ. ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ’ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਅਤੇ ਈ.ਡੀ. ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹ ਹੁਕਮ ਸ਼ਿਸ਼ੀਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਪਗ ਦੋ ਘੰਟੇ ਚੱਲੀ ਚੈਂਬਰ-ਅੰਦਰ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ

ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਅਤੇ ਈ.ਡੀ. ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਸ਼ਿਸ਼ੀਰ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਕੋਲ ਦੋਹਰੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਇਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਗਾਂਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ’ਤੇ ਹੋਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੋਵੇ।

ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ

ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਧੂਰੀ ਸੁਣਵਾਈ (ਪਾਰਟ-ਹਰਡ) ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਅਤੇ 20 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਤਫ਼ਸੀਲ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂਚ ਦਫ਼ਤਰ (SFIO) ਵੱਲੋਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰਾ ਕੇਸ ਰਿਕਾਰਡ ਸੀਨੀਅਰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੰਦ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇ।

ਸੋਨਾ ਲੱਭਣ ਲਈ ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜੁਟੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਭੀੜ, ਇੱਕ ਚਰਵਾਹੇ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਇੰਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਸੋਨਾ

ਪੱਛਮੀ ਕੀਨੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਪਿੰਡ ਚੇਪੋਰੋਰ ਵਿੱਚ ਬਕਰੀਆਂ ਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਸ਼ਖਸ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁੱਕੜੇ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 33 ਸਾਲਾ ਮਾਨਸੇ ਲੋਮਾਚਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਗ੍ਰਾਮ ਸੋਨਾ 36,000 ਕੀਨੀਆਈ ਸ਼ਿਲਿੰਗ ਯਾਨੀ 280 ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਚੇਪੋਰੋਰ ਪਹੁੰਚਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਿਰਫ਼ ਝਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਚਰਾਉਣ ਲਈ ਕੱਚੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਉੱਥੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਟੋਏ, ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਢੇਰ ਅਤੇ ਆਰਜ਼ੀ ਖਾਣ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਕੈਂਪ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੋਨੇ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਹ ਭੀੜ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਮਾਚਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸੋਨੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਜਾਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਦੂਜੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਭੀੜ ਕਾਫੀ ਵੱਧ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 10,000 ਲੋਕ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ।

ਸੋਨੇ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਮਾਤਰਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੀਨੀਆ ਅਤੇ ਯੂਗਾਂਡਾ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਮਾਈ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇੰਨਾ ਸੋਨਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੀ ਫੀਸ ਭਰ ਸਕਾਂ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆ ਦੀ ਰੇਤ ਛਾਣਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੀ ਕੁਝ ਖਾਸ ਮਿਲ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਮਾਚਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਨਾ ਖ਼ੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ। ਆਪਣੀ ਗੁਆਚੀ ਹੋਈ ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ ਲੱਭਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਸੋਨਾ ਤਲਾਸ਼ ਰਹੀਆਂ ਕੁਝ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ।

ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਮੈਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸੋਨਾ ਹੈ।ੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਨਾਪਾਵੋਈ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਚਰਵਾਹਾ ਪੈਟ੍ਰਿਕ ਲੋਕੋਲੀਆ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਸੋਨੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ÷ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੀਸ ਭਰਨਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਚੈਲਸੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੀਮ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਜਰਸੀ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਸੋਨਾ ਲੱਭਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। 18 ਸਾਲਾ ਅਬੀਗੇਲ ਚੇਲੇਂਗਟ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੇਪੋਰੋਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸੋਨਾ ਲੱਭਣ ਲਈ ਖੁਦਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਉਹ ਨੇੜਲੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਸੋਨਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਫੀਸ ਭਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪੱਥਰੀਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਦੀ ਇੱਕ ਨਦੀ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਔਰਤਾਂ ਗੰਦਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਛਾਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੋਨੇ ਦਾ ਕੋਈ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਣ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਕੁਝ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਲੋਕ ਡੂੰਘੇ ਟੋਇਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਮਿੱਟੀ ਕੱਢ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵੀ ਸੋਨਾ ਲੱਭਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਲੋਮਾਚਾਰ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਫਲਤਾ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵੈਸਟ ਪੋਕੋਟ ਕਾਊਂਟੀ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੈਮੂਅਲ ਕਿਆਰੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖ਼ ?ਆਲ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਇਹ ਦੌੜ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ÷ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸੋਨਾ ਮਿਲਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਸੋਨਾ ਮਿਲਿਆ। ਕਿਆਰੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਥੋੜ੍ਹੀ-ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸੋਨਾ ਲੱਭਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ 8 ਤੋਂ 23 ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਕਮਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇੱਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਭੀੜ ਸੀ ਪਰ ਅਗਸਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸੋਨਾ ਮਿਲਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਕਿਆਰੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ ਫੈਲੀਆਂ, ਸੋਨੇ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲੱਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾਈ ਦਾ ਬਿਲਕੁੱਲ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਤਜਰਬਾ ਸੀ। ਉਹ ਸੋਨਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਆਏ ਸਨ।

ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਆਈ ਭੀੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਸੋਨਾ ਲੱਭਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਕੇ ਕਰੀਬ 2500 ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੋਨਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿੰਨਾ ਲਾਭ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ÷ਮੈਂ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੋਨੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਔਸਤਨ ਲਗਭਗ 100 ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਸਨ।÷ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਿਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੋਨਾ ਹੀ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੁਝ ਸੌ ਕੀਨੀਆਈ ਸ਼ਿਲਿੰਗ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਤੱਕ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਗਭਗ 78,000 ਸ਼ਿਲਿੰਗ (600 ਡਾਲਰ) ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵੈਸਟ ਪੋਕੋਟ ਕਾਊਂਟੀ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਯੂਗਾਂਡਾ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹਨ। ਪੂਰਬੀ ਯੂਗਾਂਡਾ ਦੇ ਬੁਸੀਆ ਤੋਂ ਆਏ ਖਣਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੁਗੀਸ਼ਾ ਗੌਡਫਰੇ ਨੇ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਤੋਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਖੋਜ ਬਾਰੇ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੇਪੋਰੋਰ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ।

ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਪਿੰਡ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਲਗਭਗ 100,000 ਯੂਗਾਂਡਾਈ ਸ਼ਿਲਿੰਗ (27 ਡਾਲਰ) ਖਰਚ ਕੀਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੇਪੋਰੋਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਗੌਡਫਰੇ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਅਸੀਂ ਦਰੱਖਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਸੌਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਵੇਰ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਮੁੜ ਇਸ 'ਤੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।÷ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਪਰ ਉਹ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ, ਅਸੀਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਸੀਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਜਾਵਾਂਗੇ।

ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਖੱਡ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ...

ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਚਿੰਤਤ ਹਨ ਕਿ ਸਤੰਬਰ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਮੁੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਪਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਵੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਹੁਣ ਹੋਰ ਡੂੰਘੀ ਖੁਦਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਖੁਦਾਈ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਕਈ ਟਰੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੇੜਲੇ ਔਰਟੁਮ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕਿੰਨਾ ਸੋਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੋਮਾਚਾਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਨੇ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਥਾਨਕ ਖਣਨ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸੋਨਾ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਕੱਢਣ ਲਈ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾ ਸਕਣ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੈਟਲ ਡਿਟੈਕਟਰ ਵਰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਮਦਦ ਮੰਗਾਂਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਹੋਰ ਖਣਿਜ ਵੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡਾ ਇਲਾਕਾ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਸਕੇ।÷ ਉਹ ਨੇੜਲੇ ਘਰਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਗਰੀਬੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖੋ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਘਰ ਮਿਲੇ ਜਿਸ ਦੀ ਛੱਤ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਚਾਦਰਾਂ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਵੇ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਘਰ ਸਿਰਫ਼ ਘਾਹ-ਫੂਸ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ।÷

ਔਰਤਾਂ ਖਿਲਾਫ ਜਿਣਸੀ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਡਰ

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੋਨੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਇਸ ਭੀੜ ਨੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੇ ਹੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਖਣਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਾਨ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਆਂਢੀ ਬਾਰਿੰਗੋ ਕਾਊਂਟੀ ਤੋਂ ਆਏ ਆਇਰੀਨ ਅਮੇਜਾ ਭੀੜ ਲਈ ਸਮਾਨ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਬੋਤਲਬੰਦ ਪਾਣੀ, ਸਾਫਟ ਡ੍ਰਿੰਕਸ, ਬਰੈੱਡ, ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੇਚਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇੱਥੋਂ ਜਾਵਾਂਗੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇੰਨੇ ਪੈਸੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਾਂ।÷ ਪਰ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਆਇਰੀਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਇਹ ਇੱਕ ਜੰਗਲੀ ਇਲਾਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪੀਣ ਲਈ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਹਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹੋਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਲੱਭਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਮਰਦ ਹਨ। ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਇਲਾਕੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਬਾਅ ਪਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਪਾਈਪ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਫ-ਸਫਾਈ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਸੀਮਿਤ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਣਸੀ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਸ਼ਤ ਵੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਧੀ ਦੀ ਦਾਤ ਚਿੜੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀਆਂ

ਮੋਗਾ: ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਘਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨਿੱਧਾਵਾਲਾ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਨੇ ਬੇਜ਼ੁਬਾਨ ਪੰਛੀਆਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਘਰ ਹੀ ਆਲ੍ਹਣਿਆਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਧੀ ਦੀ ਤਾਘ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਚਿੜੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀਆਂ ਮੰਨ ਲਿਆ। ਅੱਜ ਉਸ ਦੇ ਘਰ 'ਚ 300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹਿਣ ਬਸੇਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪੰਛੀ ਇਥੇ ਦਾਨਾ ਚੁਗਣ ਅਤੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਚਹਿਕ ਨਾਲ ਸਵੇਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਜ਼ੁਬਾਨ ਪੰਛੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ਼-ਦਰਦ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਡੱਬੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਸਫ਼ਰ: ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨਿੱਧਾਵਾਲਾ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਪੰਛੀਆਂ ਨਾਲ ਇਹ ਮੁਹੱਬਤ ਅੱਜ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਡੇਢ ਦਹਾਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2010 'ਚ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਘਰ ਢਾਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਚਿੜੀ ਆਪਣੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਆਲ੍ਹਣੇ 'ਚ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਘਰ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਆਲ੍ਹਣਾ ਵੀ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਗੱਤੇ ਦੇ ਡੱਬੇ ਨੂੰ ਹੀ ਚਿੜੀ ਲਈ ਰਹਿਣ ਬਸੇਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਘਰ 'ਚ ਟੰਗ ਦਿੱਤਾ। ਚਿੜੀ ਨੇ ਮੁੜ ਉਸ 'ਚ ਆਲ੍ਹਣਾ ਬਣਾਇਆ, ਅੰਡੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ। ਇਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਫ਼ਰ ਜਿਸ ਨੇ ਅੱਜ ਪੂਰੇ ਘਰ ਨੂੰ ਹੀ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਆਸ਼ਿਆਨਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂਘ ਸੀ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮੇਰੇ ਘਰ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਧੀ ਦੀ ਵੀ ਦਾਤ ਬਖ਼ਸ਼ੇ ਪਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਮੇਰੀਆਂ ਇਹ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀਆਂ ਹੀ ਮੇਰੀਆਂ ਧੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ-ਦਰਦ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ। ਘਰ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਚਿੜੀਆਂ ਲਈ ਰਹਿਣ ਬਸੇਰਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹਿਣ ਬਸੇਰੇ ਲਗਾ ਕੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਪੰਛੀਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਆਸ਼ਿਆਨੇ 'ਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾਨਾ ਚੁੱਗਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਚੀਂ-ਚੀਂ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਵਿਹੜਾ ਗੂੰਜ ਉਠਦਾ ਹੈ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਸੀਟੀ ਮਾਰ ਕੇ ਜਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀਆਂ, ਮੇਰੇ ਪੁੱਤ ਆਜੋ ਕਹਿ ਕੇ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪੰਛੀ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਚਾਹ ਦੀ ਪਿਆਲੀ ਚੁੱਕਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀਆਂ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਰਾ ਵਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਟਰੰਪ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਜੰਗ ਧਮਕੀਆਂ ਤੋਂ ਟੈਰਿਫ਼ਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਲੋਰਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਅਤੇ ਓਟਵਾ ਹੁਣ ਇਕ-ਦੂਜੇ @ਤੇ ਟੈਰਿਫ਼, ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਤਨਜ਼ ਸੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਸ਼ਾਇਦ ਬਿਆਨਾਂ ਜਿੰਨਾ ਨਾਟਕੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਵਪਾਰਕ ਗੱਲਬਾਤ ਨਾਕਾਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ÷ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ÷ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਲਗਭਗ ਤੈਅ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਨੇ ਨਵੇਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ, ਓਟਵਾ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿੱਖਾ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਟੈਰਿਫ਼ 22 ਅਗਸਤ 2026 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਹਿਤ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ 27.6 ਬਿਲੀਅਨ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ, ਜਾਂ 20 ਬਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ, ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ @ਤੇ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੱਕ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਊਰਜਾ, ਪੋਟਾਸ਼, ਮੱਛੀ, ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 232 ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਪੈਕੇਜ ਨਾਲ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਵਪਾਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਟੈਰਿਫ਼ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਟੀਲ ਉਤਪਾਦ, ਸੀਮੈਂਟ, ਵਾਈਨ, ਹਾਕੀ ਸਟਿਕਾਂ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਕਦਮ ਸਟੀਲ, ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ, ਤਾਂਬੇ, ਵਾਹਨਾਂ, ਆਟੋ ਪਾਰਟਸ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੱਕੜ @ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਾਹਨਾਂ, ਆਟੋ ਪਾਰਟਸ ਅਤੇ ਸਟੀਲ @ਤੇ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਗਸਤ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫ਼ਰਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਟੈਰਿਫ਼ ਦਾ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਲਾਗਤ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨੂੰ ਟਾਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਘਟਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਟਰੰਪ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ÷ਬਿਲਕੁਲ ਲੋੜ÷ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਿਆਸੀ ਦਾਅਵਾ ਹੈ, ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕੀ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਸਹੀ ਤਸਵੀਰ ਨਹੀਂ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਊਰਜਾ, ਖਣਿਜ, ਬਿਜਲੀ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਪੁਰਜ਼ੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁੱਥੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਇਕ ਐਲਾਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਬੰਧ ਬਦਲੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਆਖ਼ਰੀ ਪਲ @ਤੇ ਅਨਿਆਇਕ ਮੰਗਾਂ ਰੱਖੀਆਂ। ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤੀ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੋਰ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਾਰਤਾਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਤਨਜ਼ ਭਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਝੀਲ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦਾ ਨਾਮ ÷ਲੇਕ ਅਮਰੀਕਾ÷ ਰੱਖਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਤਮਾਸ਼ੇ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ 8 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਓਟਵਾ ਨੇ ਲਗਭਗ 27.6 ਬਿਲੀਅਨ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀਆਂ ਅਮਰੀਕੀ ਦਰਾਮਦਾਂ @ਤੇ 15, 25 ਅਤੇ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਦਮ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਉਤਪਾਦ-ਦਰ-ਉਤਪਾਦ ਜਵਾਬ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਟੀਲ, ਡੇਅਰੀ ਉਤਪਾਦ, ਘਰੇਲੂ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਕਾਗਜ਼ ਅਤੇ ਲੱਕੜ, ਪਲਾਸਟਿਕ, ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਮਾਨ, ਫਰਨੀਚਰ, ਕੱਪੜੇ, ਤਿਆਰ ਖਾਣੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸਫ਼ਾਈ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਜਵਾਬੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦਰਾਮਦਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਡਿਊਟੀ ਭਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਰਿਟੇਲਰਾਂ, ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਕੰਪਨੀਆਂ ਘੱਟ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਬੂਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਬੋਝ ਸਾਰਿਆਂ @ਤੇ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।ਟਾਇਲਟ ਪੇਪਰ ਇਸ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਟਿਸ਼ੂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ @ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਤਿਆਰ ਉਤਪਾਦ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਣੇ, ਵਪਾਰਕ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਾਹਨਾਂ @ਤੇ ਟੈਰਿਫ਼ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰ ਦੇ ਡੀਲਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪੁਰਜ਼ੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵੱਧ ਹੈ। 2025 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂ ਨਿਰਯਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 71.7 ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਗਈਆਂ, ਜਦਕਿ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਹਿੱਸਾ 75.9 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਊਰਜਾ, ਪੋਟਾਸ਼, ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ, ਨਿਕਲ, ਯੂਰੇਨੀਅਮ, ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਜਲਦੀ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਦਾ। ਨਵੀਆਂ ਖਾਣਾਂ, ਪਾਈਪਲਾਈਨਾਂ, ਰੇਲ ਮਾਰਗਾਂ, ਕਰਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਕੇਂਦਰਾਂ ਲਈ ਕਈ ਸਾਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੱਗ ਫੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ÷ਹਰ ਵਿਕਲਪ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ÷। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਮਿਨੇਸੋਟਾ ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 1.5 ਮਿਲੀਅਨ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਓਨਟਾਰੀਓ ਨੇ ਵਿਆਪਕ ਬਿਜਲੀ ਕੱਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਫੋਰਡ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਰੋਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਵਪਾਰ ਸੂਬਾਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰਾਂ, ਬਿਜਲੀ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਸੰਘੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਬਿਜਲੀ ਗਰਿੱਡ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।

ਓਨਟਾਰੀਓ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਘਟਣ ਨਾਲ ਖੇਤਰੀ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਧ ਮੰਗ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ @ਤੇ ਦਬਾਅ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੀ ਆਮਦਨ ਘਟੇਗੀ ਅਤੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ @ਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ। ਨਿਕਲ ਜਾਂ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਰੋਕਣ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੀ ਓਨੀ ਹੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੇੜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ।ਇਹੀ ਇਸ ਵਪਾਰਕ ਜੰਗ ਦੀ ਮੁੱਖ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਘਰੇਲੂ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ।ਤੁਰੰਤ ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ 8 ਸਤੰਬਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਧਮਕਾਏ ਗਏ ਵਾਹਨਾਂ, ਆਟੋ ਪਾਰਟਸ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਦੇ ਟੈਰਿਫ਼ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਜੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਰ ਨਿਰਮਾਤਾ, ਕਿਸਾਨ, ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ @ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਿਰਯਾਤਕਾਰ, ਰਿਟੇਲਰ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਕਾਰਨੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਮੰਗਣਗੇ।

ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਇਕ-ਦੂਜੇ @ਤੇ ਆਪਣੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਨੇੜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਵੱਖਰੀਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ, ਖੇਤ, ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਮਾਰਗ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਝੀਲਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀਆਂ ਤਨਜ਼ੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਅਤੇ ਓਟਵਾ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਸਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ।

The Bond Market's Turbulent Week Schools the Treasury Secretary

Scott Bessent can change the shape of the national debt. He cannot change its size.

Treasury Secretary Scott Bessent reached for the biggest lever he has publicly wielded in office. The bond market gave him about one trading day.

On August 19 the Treasury announced it would at least double its liquidity-support buybacks in the 10- to 30-year portion of the curve, lifting the ceiling from $2 billion per operation to $4 billion or more, with purchases to begin September 9. Mr. Bessent called it "what I would call a Treasury twist," a nod to the Federal Reserve's Operation Twist. Long yields dropped sharply on the news. Then they climbed straight back. The 10-year note, his preferred benchmark, closed the week near 4.73 percent — roughly where it began, and close to the highest reading of his tenure. The 30-year bond had touched 5.27 percent, a level the United States had not seen in 19 years.

It is worth being precise about what this maneuver is and is not. Nothing is retired. Every dollar of long bonds repurchased must be financed by issuing a dollar of bills. The government is not borrowing less; it is borrowing shorter. That is the fiscal equivalent of refinancing a 30-year mortgage into a floating-rate credit line — cheaper if short rates fall, punishing if they don't, and it hands the taxpayer a far larger rollover to face every few months. There is an awkwardness here, too. Mr. Bessent arrived at Treasury criticizing his predecessor for exactly this practice — leaning on short-dated issuance to hold down long yields, what his own allies called activist Treasury issuance. He has now executed a

more explicit version of it and given it a name. Markets have long memories for that sort of thing. Credibility is an asset, and it gets priced.

The deeper reason the twist failed to hold, however, is arithmetic. Gross federal debt crossed $40 trillion on August 19, up from $39 trillion in March — more than a trillion dollars of new borrowing in under half a year. Annual interest costs now exceed $1 trillion. The fiscal 2026 deficit is tracking above $2 trillion, near 6 percent of GDP in an economy that is not in recession. The Supreme Court's ruling against the reciprocal tariffs has Treasury refunding corporations an estimated $160 billion in duties the administration had already spent on paper. And private borrowers — above all the artificial-intelligence buildout, issuing corporate debt at remarkable scale — are bidding for the same pool of savings.

Four billion dollars a month cannot move a market absorbing that. What moves it is a credible path on the primary deficit, and nothing else is durable.

Something else sits inside that 5.27 percent, and it is not an inflation forecast. It is an institutional risk premium — investors charging for the possibility that a Treasury doing monetary policy's job this year is a Treasury that leans on the central bank next year. Federal Reserve independence is worth basis points. Spend it, and the invoice arrives at the long end of the curve. This is not a Washington story alone. The long Treasury is the world's reference rate. A 30-year above 5 percent reprices mortgages on Long Island and dollar refinancings in Mumbai, Dhaka and Colombo alike; emerging-market sovereigns and Indian corporates rolling over dollar paper pay part of the tab for America's fiscal arithmetic, and they get no vote on it. Mr. Bessent says yields are out of line with "equilibrium." The market's reply last week was that equilibrium includes the deficit. He has, as he put it, a big toolkit. He does not have a printing press — and the institution that does is not supposed to take his calls.

By Sharanjit "Sunny" Thind, Editor-Publisher

Life is a Story. Tell it Well

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖੋ

Proud to Provide the Community with grief support and healing experiences

ਸੋਗ ਭਰੇ ਮਹੌਲ ਨੂੰ ਸੌਖਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Maison funéraire Rideau Funeral Home
4275, boul. des Sources, Dollard-des-Ormeaux (Qc) H9B 2A6
514-685-3344 • www.rideaumemorial.com

While Washington concentrated on the Gulf, three things happened in Europe that would each have consumed a month of argument in any calmer year.

Britain's new prime minister, Andy Burnham, spent Ukraine's Independence Day in Kyiv, where he announced that the defense manufacturer MBDA would release details of British-made components for the SCALP missile so that Ukraine can assemble the weapon itself. Read that carefully. It is not a shipment of missiles. It is the transfer of the capacity to make them — a category shift dressed in the language of routine assistance.

Days earlier, a Spanish F/A-18 shot down a Russian drone in Romanian airspace near Gala?i, after the aircraft crossed in from Moldova. A NATO air force fired on Russian hardware over NATO territory. It was reported as an incident. And Ukraine launched 822 drones at Russia, more than 600 of them toward Moscow, killing at least seven people, injuring thirty-nine and destroying a major warehouse — the largest such assault of the year, aimed at a nuclear-armed capital.

Any one of these, occurring in 2022, would have triggered emergency summits and a week of anxious commentary about red lines. Occurring together in August 2026, they produced a news cycle. The reason is not that the world has grown brave. It is that the world's attention is finite, and it is currently in the Persian Gulf.

This is the mechanism worth naming: escalation by delegation. The United States has not decided to widen the war in Europe; it has simply stopped supervising it. Into that vacuum, European governments make individually reasonable choices — help Ukraine build what it can no longer wait to receive, defend allied airspace from an intruding drone, permit strikes that answer strikes. Each step is defensible on its own terms. No one is responsible for the sum. That is precisely how wars widen: not by decision, but by the accumulation of defensible increments while the party that used to count them is looking elsewhere.

There is a reason this belongs on a South Asian editorial page rather than only a European one. The subcontinent has spent the past year absorbing the same lesson in miniature. Drone exchanges permit deniability. Ambiguity about who fired is now a feature of the weapon rather than a flaw in the reporting. The distance between a border incident and a general engagement has been shortened by technology that is cheap, fast and difficult to attribute. What Europe is proving this month is that the international system currently has no functioning mechanism for stopping this sort of drift — no arbiter with the attention span to say enough. India and Pakistan should draw the conclusion that nobody is coming to referee, because the referee has other commitments. The comfortable assumption of the past three decades was that escalation would always be interrupted — by a phone call from Washington, a shuttle diplomat, a superpower with a stake in calm. That assumption has quietly expired. Nothing has replaced it, and this week, no one noticed.

TSAI Editorial Board

The Tariff as an Instrument of Statecraft

Economic coercion has become the default language of American foreign policy. India is the case study for what that costs.

Consider a single week. Canada retaliates in an escalating trade war while the American president taunts it with a proposal to rename Lake Ontario. The Treasury Secretary unveils what he calls the greatest financial offensive ever mounted, striking some sixty people, companies and ships tied to Iran's covert oil trade. And the same administration quietly reopens the border to Mexican beef because domestic supply is tight and prices are climbing. Coercion and concession in the same seven days, both driven by the same domestic arithmetic.

This is no longer a departure from foreign policy. It is the form foreign policy now takes. Tariffs and sanctions have become the instruments of first resort because they are cheap, immediate, require no legislature, risk no soldiers and can be reversed by the same signature that imposed them. That last property is the one nobody discusses honestly, and it is the destructive one.

India has lived the full cycle and should be the world's reference case. A 25 percent tariff arrived on the grounds of a trade deficit. A second 25 percent followed as a penalty for buying Russian crude, bringing the total to 50 percent — among the steepest levied on any partner, imposed while trade talks were still underway. Indian exporters spent a punishing period pricing themselves out of their largest market. Then, in February, an interim agreement brought the rate down to 18 percent, in exchange for commitments running to some 500 billion dollars in purchases over five years.

That outcome was reported in both capitals as a triumph, and in a narrow sense it was: 18 is better than 50, and predictability is worth paying for. But two things ought to be said plainly on an editorial page. The relief was bought, not won. And the tariff was not repealed — it was repriced. Eighteen percent remains multiples of the average American most-favored-nation rate of roughly 3.3 percent. What was normalized in that negotiation was not the number but the method: that market access is now a discretionary grant, renewable at will, contingent on conduct assessed elsewhere.

For the business readers of this paper — the importer in Queens, the freight forwarder in Newark, the family firm sourcing from Ludhiana or Tiruppur — the practical lesson has nothing to do with which country is favored this quarter. It is that the planning horizon itself has been withdrawn. Nobody underwrites a five-year distribution agreement, a warehouse lease or a new hire when the landed cost of the goods can double by proclamation and halve by negotiation. Capital does not flee under those conditions; it simply stops committing. That is the invisible tariff, and it is levied on everyone, in every jurisdiction, including the one imposing it.

Sanctions and tariffs have legitimate uses, and there are governments against whom they are the least bad option available. But an instrument used constantly stops functioning as pressure and starts functioning as weather. Countries adapt, reroute, hedge and build alternatives — which is a fair description of what India spent the last twelve months doing, and of what the diplomacy in Bishkek and New Delhi over the next fortnight is partly about. Washington should notice that its favorite tool is teaching the world to need it less.

TSAI Editorial Board

Israel Advances a Settlement Plan Amid Condemnation

(Our Staff Reporter)-Israel is moving forward with a settlement plan that has drawn international condemnation, with critics arguing the project would fragment the territory required for a viable Palestinian state and effectively foreclose a two-state outcome.The dispute follows the established pattern. The Israeli government presents settlement construction as an internal planning matter within territory whose status it regards as unresolved.

Most other governments, including many that maintain close relations with Israel, regard it as a violation of international law that alters facts on the ground in ways negotiations cannot easily undo. Neither position has moved in decades;

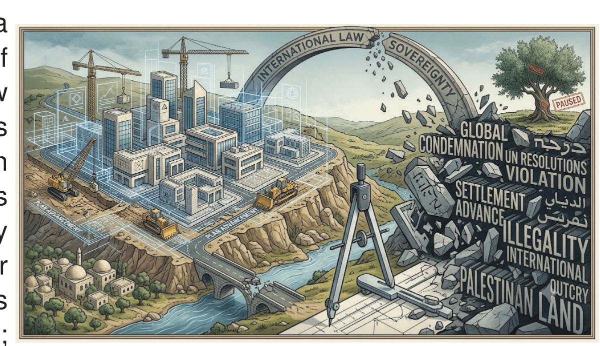

what changes is the pace of construction and the intensity of the objection.The domestic American politics of this question have shifted in ways that are now measurable, as this issue's coverage of the California special election indicates. Substantial outside spending organized around the issue failed to determine a Democratic contest in a district where it was heavily deployed. That is one race and should not be overread. It is also the second such result within a month.

Rapid H1N1 Surge in New Delhi

Swine flu cases in the capital have run roughly six to eight times ahead of last year, with 114 confirmed in a single day. Thirty-five hospitals are under special surveillance and the Union Health Minister has convened a review. What the numbers do - and do not - tell us.

(By The South Asian Insider Weekly)

New Delhi has recorded 1,777 confirmed cases of H1N1 influenza so far in 2026, according to Delhi health department data reported through 21 August — including 114 confirmed in the single day of Thursday, 20 August. During the corresponding period of 2025, the capital had recorded 229. Depending on which comparison window is used, that is a rise of roughly six to eight times.

The government has confirmed no deaths from H1N1 in Delhi this year. A small number of media reports have cited fatalities; officials have disputed them. That distinction matters, and readers should hold it lightly in both directions — official mortality attribution in influenza is conservative by design, and independent reports are not always verified.

The full influenza picture

H1N1 is not circulating alone, and the wider surveillance data is more informative than the headline number. Delhi has logged 2,602 influenza cases of all types in 2026 to date: 2,392 Influenza-A and 210 Influenza-B. Within the A group, 1,777 are H1N1, 37 are H1, 138 are H3 and 440 are classified as other Influenza-A. The B tally comprises 200 Victoria-lineage cases and 10 others. On 20 August alone, the city recorded 159 influenza cases — 155 Influenza-A, of which 114 were H1N1, and four Influenza-B.

In other words, H1N1 is now the dominant subtype in the capital, accounting for the largest share of a broader seasonal influenza wave rather than appearing as an isolated outbreak.

What the government has done

Union Health Minister J.P. Nadda chaired a review meeting on Friday, 21 August, on national preparedness for H1N1 influenza with particular attention to the capital. Delhi Health Minister Pankaj Kumar Singh attended. In a statement afterwards, the Delhi minister said there was no shortage of beds, doctors, medicines or essential equipment in the city, and that hospital arrangements were being scaled to the caseload.

The Delhi health department has since issued a public advisory and set out its clinical architecture. Thirty-five hospitals have been placed under special surveillance. Two referral laboratories have been designated for H1N1 testing — AIIMS and the National Centre for Disease Control. Technical guidelines have been circulated to facilities covering patient categorisation, treatment protocols, ventilatory management, mask use and home care. Advisories have gone to chief district medical officers, district surveillance officers and hospitals on screening and reporting of influenza-like illness, severe acute respiratory infection, influenza and COVID-19 through the Integrated Health Information Platform. The Delhi State Health Mission is tracking the situation through the Integrated Disease Surveillance Programme. An inter-sectoral meeting was convened on 20 August under the Health and Family Welfare secretary, bringing in the Municipal Corporation of Delhi, the New Delhi Municipal Council, the Cantonment Board, the Education Department and the Delhi Development Authority, with a directive to intensify public information and awareness work — an acknowledgment that behaviour, not hospital capacity, determines the shape of a seasonal wave. The public advisory itself is conventional and worth repeating: cover the mouth and nose while coughing or sneezing; wash hands regularly with soap and water; wear a mask in crowded places; avoid close contact with people who have respiratory illness; avoid touching the eyes and nose; do not spit in public; maintain fluid intake; and — the instruction most often ignored — seek medical advice for fever, cough, sore throat, breathing difficulty, body ache or headache rather than self-medicating. A sharp rise in reported cases is not, by itself, evidence of a new pandemic. The strain that caused the 2009 outbreak has circulated as an ordinary seasonal influenza virus for well over a decade.

TSAI EXCLUSIVE

Is this a new outbreak?

It is worth being precise, because the phrase "swine flu" still carries the emotional charge of 2009 and is being used loosely.

H1N1 is not a new virus. The strain responsible for the 2009 influenza pandemic subsequently became established as a seasonal influenza virus and has circulated ever since, in India typically with a monsoon peak between July and November and a second winter peak. What is being observed in Delhi is a seasonal subtype behaving unusually strongly, not the emergence of a novel pathogen.

There is no single confirmed explanation in the publicly available data for why reported H1N1 cases have risen so steeply this year. Influenza activity fluctuates for reasons that include shifts in population immunity, changes in transmission patterns and environmental conditions — and, critically, changes in how much testing is being done. A surge in confirmed cases always reflects some combination of more infection and more detection, and the two are difficult to separate without denominator data on testing volume, which has not been published alongside the case counts.

The correct reading, then, is neither dismissal nor alarm. Confirmed cases represent a fraction of actual infections, since most mild influenza is never tested. The absence of confirmed deaths in a wave of this size is a meaningful signal about severity. And the case trajectory is steep enough to warrant the surveillance posture the government has adopted.

Who is actually at risk

For most healthy adults, H1N1 produces an unpleasant but self-limiting illness: fever, cough, sore throat, headache, runny nose, body aches, chills and fatigue, with gastrointestinal symptoms somewhat more common than in other seasonal strains. Not every patient develops every symptom, and fever is not always present. The groups for whom the calculus differs are well established: pregnant women, children under five, adults over sixty-five, people with chronic respiratory, cardiac, kidney or liver disease, those with diabetes, people who are immunocompromised, and those with significant obesity. One feature that distinguishes H1N1 from typical seasonal influenza is that it has historically caused more serious illness in younger adults and children than the elderly-skewed pattern people expect from flu.

Warning signs that warrant immediate medical attention rather than watchful waiting include difficulty breathing or rapid breathing, chest pain or pressure, persistent high fever that does not respond to medication, bluish discolouration of the lips or face, confusion or unusual drowsiness, inability to keep fluids down, and — in children — laboured breathing, refusal to feed, or a return of fever after apparent recovery. Antiviral treatment with oseltamivir is most effective when started early in the illness, which is the practical argument against the widespread habit of waiting several days before consulting a doctor. Annual influenza vaccination remains the primary preventive measure for high-risk groups, and current formulations include an H1N1 component.

The wider context The surge is arriving on top of Delhi's ordinary post-monsoon vector-borne burden — dengue, malaria and chikungunya — which is why the inter-sectoral meeting pulled in the municipal bodies and the DDA rather than confining the response to hospitals. Fever in Delhi in late August is a differential diagnosis, not a diagnosis. For readers travelling to India Late summer and autumn are heavy travel months for families visiting Delhi and the NCR. If a trip is planned in the coming weeks, an influenza vaccination taken here before departure is worth arranging — it takes roughly two weeks to reach full effect, so timing matters. Travellers in the higher-risk categories above, and those travelling with infants or elderly parents, should weigh that more heavily than the case-fatality picture suggests, because the risk that matters on a trip is not death but a hospitalisation two days into a two-week visit. Masks in airports, on flights and in crowded indoor settings are a reasonable precaution during an active wave, and anyone who develops fever with respiratory symptoms in the capital should seek care promptly rather than self-prescribing — both because early antiviral treatment works better, and because the differential includes dengue, where certain over-the-counter medications are actively harmful. For families here supporting elderly parents in Delhi, the most useful contribution is unglamorous: confirming a flu shot has actually been taken, folding a temperature reading into the daily check-in call, and agreeing which hospital to go to before it is needed.

DELHI INFLUENZA, 2026 TO DATE

2,602 total influenza cases — 2,392 Influenza-A, 210 Influenza-B.

1,777 confirmed H1N1 cases, against 229 in the same period of 2025.

114 H1N1 cases confirmed on 20 August alone, out of 159 influenza cases that day.

Other Influenza-A: 37 H1, 138 H3, 440 unsubtyped.

Influenza-B: 200 Victoria lineage, 10 other.

No deaths officially confirmed by the Delhi government.

35 hospitals under special surveillance; AIIMS and NCDC designated as referral laboratories.

SOURCES

Why Gurugram Drowns in the Rains

Seventy millimetres of rain in thirty-five minutes was enough to trap three hundred schoolchildren in their buses, collapse three roads and shut down India's corporate showpiece for a second consecutive day. The water is not the problem. The city is.

(By The South Asian Insider Weekly)

It took thirty-five minutes. That was how long the heaviest burst of Tuesday evening's downpour lasted over Gurugram — roughly seventy millimetres of rain — and it was sufficient to submerge major arterials and underpasses across a city that generates more revenue than any other district in Haryana.

At Subhash Chowk, about fifteen vehicles were stranded in standing water, nine of them school buses. More than three hundred children sat inside those buses for close to two hours. The district administration directed schools to shift to online classes; large employers told staff to work from home, reversing a return-to-office posture that had taken two years to establish. Roads caved in at three separate locations, trapping the wheels of heavy vehicles. On the Delhi–Jaipur highway at IFFCO Chowk, a section of service lane collapsed into a pit; a preliminary inquiry found that a leak in a Gurugram Metropolitan Development Authority sewer line had washed the soil out from beneath the surface. The stretch was barricaded pending repair, with the National Highways Authority of India to resurface once the leak is fixed.

It was the second day running. Monday's showers had not drained before Tuesday's arrived. Asked about the state of the city's drainage while walking into an event in Panchkula, Haryana Chief Minister Nayab Singh Saini declined to answer; a security officer moved the reporter's microphone aside. Weeks earlier, the Chief Minister's own convoy had been caught in Gurugram's waterlogged traffic — an image that circulated widely and did more for public understanding of the problem than any official statement has.

Gurugram does not flood because it rains unusually hard. It floods because a natural drainage system that worked for a century was sold, built over and paved during three decades of speculative construction.

Begin with the geography, which the state government itself invokes and which is genuinely part of the answer. The Aravalli hills lie to the east and south of the city; the Najafgarh drain lies to the northwest. Between them is an elevation difference of roughly seventy-eight metres. That gradient means every monsoon sends a substantial volume of runoff down off the hills and across the city towards the northwest. Much of Gurugram sits low, in a shallow bowl. Water arrives from above and has nowhere to go but through. For most of the last century, it went somewhere. Late-nineteenth-century engineers laid out sixty-three bunds — check dams at Chakkarpur, Jharsa, Wazirabad, Ghata and elsewhere — that worked with seasonal lakes and natural channels to slow the runoff and steer it into the Najafgarh basin, and from there through what is really the Sahibi river, misnamed as a drain, into the Yamuna. The system was crude and it functioned, holding up until roughly the 1990s. Four of those sixty-three check dams survive. The Ministry of Housing and Urban Affairs told the Lok Sabha, relaying Haryana's own account, that rapid urbanisation has rendered many of the bunds obsolete and shrunk the pond network that supported them.

Seventy-five per cent of the drains, gone

The scale of what was lost is documented. A 2022 Haryana government survey found that Gurugram had forfeited nearly three-quarters of its natural stormwater drains to the real-estate boom triggered by the last master plan. A TERI assessment reached a compatible conclusion: encroachment and urbanisation had blocked the natural drains and destroyed the water bodies that once absorbed the runoff.

The ponds tell the story most starkly. A geo-tagging survey by the Municipal Corporation of Gurugram's horticulture wing found that 65 of the 181 ponds in civic records have been encroached upon. Only 33 still hold water, and those have shrunk. What sits on the rest is an inventory of ordinary municipal life: shops, a liquor vend, temples, schools, community centres, Ramlila stages, cow shelters, parks, a booster station. In Chakkarpur, a councillor's office reportedly stands on pond land. In Badshahpur and Sarai Alaverdi, housing has been built over it. Most of the encroached ponds lie in areas the corporation itself has flagged as waterlogging-prone — which is not a coincidence but a definition. Where the channels survive, they have been narrowed and concretised — the Badshahpur drain, the city's principal artery towards Najafgarh, most of all. The Najafgarh jheel, the wetland that once buffered floodwaters before releasing them to the Yamuna, has meanwhile been steadily eaten by sprawl on both the Haryana and Delhi sides. The engineered replacement for all this is Gurugram's master drainage project, and it is unfinished. According to figures presented at a Chief Minister's review, only Legs 1, 2 and 3 — the last being the Badshahpur drain — are operational; the remainder has been held up, officials say, by Metro rail expansion works. Drainage build-out is uneven by geography: sectors 1 to 67 are complete, while sectors 68 to 115 remain under construction or awaiting approval. Those newer sectors along the Southern Peripheral Road are precisely where recent construction has been heaviest.

The chronic hotspots are named in official documents: Narsinghpur, Khandsa Chowk, Rajiv Chowk, Bhardwaj Chowk, the Tau Devi Lal Stadium stretch, Jwala Mill Road, Chakkarpur, Laxman Vihar. Narsinghpur, the lowest point on the Delhi–Gurugram Expressway, has no gravity outlet at all; until recently the only way to clear it was to pump water uphill, which officials concede was futile.

A 750-metre pipeline to connect it to the Badshahpur drain required demolition drives to clear encroachment from land acquired for that purpose two decades ago. Officials do not dispute the diagnosis so much as the pace.

The state's account is that critical waterlogging points fell from around ninety in 2019 to roughly thirty by 2024, through desilting, new outfall connections, reconstruction of drains, check dams and creek rejuvenation. GMDA and the municipal corporation report desilting 544 kilometres of drains and deploying 141 heavy-duty pumps and 77 suction tankers. A flood control office opens each 1 July with public helplines; 408 rainwater harvesting systems are installed in corporation areas; a Japanese consultancy is preparing a scheme to channel excess rainwater from Nuh into Drain 8; and encroachments along the three principal drains were cleared this year, the GMDA chief executive has said, with smaller drains to follow. Every one of those measures is real. None addresses the gradient. Pumps, tankers and desilting manage symptoms during an event; restoring an outfall network — giving the water somewhere to go — is the only intervention that changes the outcome. Gurugram's Member of Parliament, Rao Inderjit Singh, has said as much publicly, calling encroached water paths the core issue and the rest band-aid. The deeper explanation is one of sequence.

Gurugram was assembled in an order almost designed to produce this outcome: developers bought land from farmers and built colonies, while the trunk infrastructure — external drains, sewer lines, master roads — was left to development authorities, funded by External Development Charges collected from those same builders. Housing arrived first and drainage later, if at all. That is why Tuesday's cave-in at IFFCO Chowk is more diagnostic than the flooding itself: a sewer line quietly removing the soil beneath a national highway service lane until the surface gives way is what deferred maintenance looks like when it finally becomes visible.

Why this matters from New York

For the diaspora, this is not a distant civic story. Gurugram absorbed a very large share of NRI property investment in the National Capital Region over twenty-five years. Flood-prone addresses carry real costs: basement and lift inundation, long power outages when substations flood, insurance exposure, and a resale market that has begun to price the difference between sectors that drain and sectors that do not.

The agenda is not exotic. Restore the natural stormwater paths and surviving ponds rather than only laying pipe. Complete the master drainage legs and the sector 68–115 build-out on a published timeline. Publish the encroachment inventory with names, and enforce it. Tie occupancy certificates in new sectors to functioning outfall capacity rather than promises. And make the officers named as nodal points for each hotspot answerable in public when their stretch goes under.

Until some version of that happens, the arithmetic will hold: seventy millimetres, thirty-five minutes, three hundred children in nine buses, and a city of glass towers waiting for the water to find its own way out.

THE NUMBERS BEHIND TUESDAY

~70 mm of rain in about 35 minutes during the evening peak.

3 road cave-ins, including a service-lane collapse on the Delhi–Jaipur highway at IFFCO Chowk caused by a sewer-line leak. 15 vehicles stranded at Subhash Chowk, including 9 school buses; 300+ children held inside for nearly two hours. 78 metres — the elevation difference between the Aravallis and the Najafgarh drain that drives runoff across the city. 4 of 63 nineteenth-century check dams still standing. ~75% of natural stormwater drains lost, per a 2022 Haryana government survey.

65 of 181 municipal ponds encroached; only 33 still hold water. Master drainage: only Legs 1–3 operational; sectors 68–115 incomplete.

SOURCES

Reporting draws on PTI and Indian news coverage of the 25 August 2026 rainfall and cave-ins; the Ministry of Housing and Urban Affairs reply in the Lok Sabha on Gurugram's topography and mitigation measures; Municipal Corporation of Gurugram geo-tagging survey findings on pond encroachment; a 2022 Haryana government survey on stormwater drain loss; TERI assessment of encroachment and urban drainage; GMDA and MCG statements on desilting, pumping and drainage works; statements by Gurugram MP Rao Inderjit Singh; and reporting by The Tribune, ThePrint, India TV, Down To Earth and Newslaundry on the structural causes of the city's annual inundation.

By Our Editorial Board

Election rules should be among the most predictable rules in American public life. Voters need to know how they can cast their ballots. Election officials need to know how ballots will be processed. Candidates need to know the rules under which they are competing.

That is why the Supreme Court's decision allowing the Trump administration's mail-voting restrictions to proceed temporarily deserves careful attention.

The ruling does not represent a final Supreme Court endorsement of the administration's election policy. Instead, it allows the rules to take effect while the underlying legal dispute continues. That distinction matters.

The practical problem is timing.

America is approaching the 2026 midterm elections. Election officials across the country have already spent months preparing ballots, training workers, updating systems and communicating procedures to voters. Military and overseas ballots are particularly time-sensitive.

Changing important election procedures close to an election creates administrative complications even when everyone involved is acting in good faith.

That should be the starting point for this debate.

The argument over voting rules has become intensely partisan, but the practical requirements of running an election are not partisan. Ballots still have to be printed. Voters still have to receive them. Election workers still have to determine whether ballots meet legal requirements. Deadlines still have to be followed.

If those rules change late in the process, confusion becomes a genuine risk.

Supporters of the administration's policy will argue that the federal government has a legitimate interest in election security and preventing fraud. Critics argue that the executive branch is exceeding its authority and interfering with powers traditionally exercised under federal and state election laws.

Those questions will ultimately be decided through the courts.

But there is a broader principle worth defending regardless of political affiliation: election rules should be established as early, clearly and transparently as possible.

Voters should not have to become constitutional lawyers to understand whether their ballot will count.

Nor should local election officials have to redesign procedures repeatedly because of rapidly changing litigation.

The United States has conducted elections through wars, depressions, pandemics and periods of intense political division. The strength of the system has always depended partly on something less dramatic than political speeches: millions of administrators following established procedures.

That institutional stability matters.

If the administration ultimately prevails in court, election officials will have to implement the policy. If the administration loses, they will have to adjust again. Either way, the public deserves clarity well before Election Day.

The Supreme Court's temporary decision therefore should not be portrayed as the final word. It is a reminder that the legal battle is still underway—and that the administrative clock is ticking.

America's elections do not merely need to be secure. They need to be understandable, predictable and trusted.

That responsibility belongs to everyone involved: the administration, Congress, the courts, state officials and the political parties.

The voters should not be left in the middle of their disagreement.

U.S.-Iran Sanctions and the China Connection

Washington's escalating economic campaign against Tehran has collided head-on with Beijing, turning a bilateral confrontation into a test of whether the United States is willing to punish the world's second-largest economy to choke off Iran's revenue.

On August 24, Treasury Secretary Scott Bessent announced the launch of Operation Economic Outcast, a sweeping package of sanctions and enforcement measures designed to sever the remaining financial lifelines sustaining the Iranian government. Bessent compared the initiative to "D-Day" in its scale and strategic ambition. The Treasury Department designated roughly 60 entities based in Hong Kong, mainland China, Malaysia, the United Arab Emirates, Singapore, and other jurisdictions, accusing them of laundering Iranian oil proceeds, procuring controlled technology, and servicing Iran's shadow tanker fleet. The sanctions expand secondary measures that threaten foreign companies with exclusion from the U.S. financial system and target Iran's digital-asset, technology, gold, aviation, and shipping sectors.

Among those sanctioned was Hong Kong-based Sweet Ocean Industrial Ltd., which U.S. officials say helped procure laser equipment and other controlled technology for Iran's Malek Ashtar University of Technology, an institution linked to Tehran's defense-industrial complex.

What Washington chose not to do was equally significant. The sanctions deliberately avoided major Chinese financial institutions, sparing the step that would almost certainly trigger a major diplomatic rupture with Beijing. Asked whether Chinese banks could eventually face secondary sanctions, Bessent said the administration preferred quiet diplomacy but stressed that no institution was beyond the reach of U.S. sanctions. He also hinted that another major sanctions announcement targeting a financial institution could come before the end of the week. China responded within hours. Foreign Ministry spokesman Lin Jian declared that China's cooperation with Iran should not be disrupted and warned that Beijing would take "all necessary measures" to protect its legitimate interests. He reiterated China's opposition to unilateral sanctions, arguing that additional economic pressure risks worsening the conflict instead of encouraging negotiations.

The dispute has been building for more than eighteen months. Since the administration restored its "maximum pressure" campaign in early 2025, the Treasury Department has repeatedly sanctioned China's independent "teapot" refineries in Shandong Province for purchasing Iranian crude, together with ports and shipping companies involved in transporting it. Until now, every sanctions package has carefully avoided China's state-owned banking system.

That strategy may soon face its greatest test.

Treasury officials say they have mapped the networks Iran uses to evade sanctions and are pursuing what they describe as a "zero-leakage" strategy. Many analysts argue that such a policy cannot succeed without eventually confronting Chinese state-owned banks that facilitate international energy payments.

Should Washington move in that direction, Beijing is widely expected to retaliate by tightening exports of rare-earth elements and other critical minerals—areas where China maintains considerable leverage over global manufacturing.

For now, both governments appear to be probing how far they can escalate before the economic costs become politically unacceptable at home.

Judge Blocks Visa Suspension Affecting 75 Countries

A federal judge in New York has struck down the administration's suspension of immigrant visa processing for applicants from 75 countries, ruling that the State Department exceeded its legal authority. U.S. District Judge Jeannette Vargas concluded that Secretary of State Marco Rubio lacked statutory authority to direct consular officers to deny immigrant visas based solely on nationality rather than conducting individualized eligibility assessments. The affected countries included Afghanistan, Iran, Russia, Somalia, and numerous nations across Latin America, Africa, and the Middle East. Judge Vargas ruled that Congress specifically assigned visa eligibility determinations to individual consular officers, making blanket nationality-based refusals inconsistent with the Immigration and Nationality Act. Rather than temporarily pausing the policy, the court vacated it entirely, rendering the directive legally void. The administration is expected to appeal the ruling and may instead pursue similar restrictions through a presidential proclamation under Section 212(f) of the Immigration and Nationality Act, a legal authority previously upheld by the U.S. Supreme Court. Although the ruling restores visa processing, applicants should not expect immediate approvals, as significant backlogs remain at many U.S. embassies and consulates. Nvidia Makes $6 Billion Bet Against China's AI Leaders Nvidia is expanding beyond supplying artificial intelligence chips into developing one of the world's most powerful open-weight AI models. The company has agreed to a $6 billion technology licensing deal with AI startup Poolside, while also investing an additional $1 billion in the company at a reported $12 billion pre-money valuation. More than 100 Poolside engineers are expected to join Nvidia's Nemotron open-weight AI initiative. Unlike proprietary syste[redacted] OpenAI and Anthropic, open-weight models publicly release their trained parameters, allowing developers to download, modify, and deploy them independently. The strategy positions Nvidia directly against leading Chinese open models such as DeepSeek and Moonshot AI's Kimi, while also increasing competition with major U.S. AI developers. For Nvidia, the business rationale is straightforward. The broader the adoption of open AI models, the greater the demand for Nvidia's graphics processors and AI accelerators. The move also reflects a broader geopolitical debate. Several American technology companies have argued that restricting access to open-weight AI models would ultimately weaken U.S. technological leadership rather than strengthen it. The success of Nvidia's strategy will ultimately depend on whether Nemotron can match or exceed the capabilities of China's rapidly advancing [redacted]

What a Cuban Transition Might Look Like

The generals may leave power. Their business empire will not leave with them.

Secretary of State Marco Rubio has assembled the most sustained pressure campaign Washington has aimed at Havana in decades. More than two dozen separate actions since January. Sanctions touching roughly 40 entities and nearly as many individuals, including the armed forces minister himself. An oil blockade going on eight months. And, most consequentially, the collapse of Venezuela's subsidized crude lifeline after Nicolás Maduro's arrest in Caracas on January 3. For the first time in its post-revolutionary history, Cuba has no external sponsor and Washington's undivided attention at once. Mr. Rubio predicts the island will be on "an irreversible glide path toward a different future" by the time this administration ends.

Suppose he is right. What then?

Start with an uncomfortable fact: the Cuban military is not merely the regime's enforcer. It is its holding company. GAESA, the armed forces' conglomerate, is estimated to control something on the order of 40 percent of the economy — hotels, ports, retail, hard-currency stores, remittance processing. "The generals leave power" and "the generals leave the economy" are not the same sentence. Russia in 1991 supplies the cautionary version: the nomenklatura surrendered the ideology and kept the assets, and a decade later was running the country anyway, in better suits.

So the decisive question on day one is not who delivers a speech from the Palacio de la Revolución. It is who holds the keys to GAESA's balance sheet, and under what legal authority. An asset freeze without a trustee is simply a looting window with international approval.

The second problem is that Cuba has almost no opposition infrastructure to inherit anything. Six decades of single-party rule, the mass arrests that followed the July 2021 protests, and an exodus that has drained the island of an extraordinary share of its working-age population have left civil society atomized — a few churches, some very brave artists and independent journalists, most of them imprisoned or abroad. Elections poured into that vacuum do not produce democracy. They produce whoever already controls the trucks, the transmitters and the ration books.

Third is the humanitarian floor. A power grid that fails on a schedule, empty pharmacies, a food system running on imports the state cannot pay for. The opening days of any transition will be about electricity, insulin and flour, not ballots. Get that wrong and the Florida Straits fill with rafts inside a month — an American problem quite as much as a Cuban one.

None of this is an argument against the pressure. It is an argument for doing the planning now, while planning is still cheap. Three things Washington could commit to paper before it needs them. A sequenced relief ladder, with each tranche of sanctions lifted against verifiable steps: political prisoners released, parties and independent unions legalized, an audited inventory of military-held assets. A standby energy and food package that can move in days rather than quarters. And a decision, unpleasant but unavoidable, about whether safe exit will be offered to the top echelon. Spain in 1975 and Poland in 1989 negotiated their pacts before they held their votes. Amnesty is a bitter thing to hand men who jailed poets. It is also, very often, the price of a door that opens without gunfire. Pressure is a can opener. It is not a meal. Somebody in Washington should be writing the menu.

By Sharanjit "Sunny" Thind, Editor-Publisher

By Our Editorial Board

Economic sanctions are among the most powerful tools available to the United States when Washington wants to punish an adversary without immediately expanding military action. They can restrict access to money, technology, trade and international markets. But sanctions are ultimately a means to an end. The difficult question facing Washington now is what that end actually is.

The Trump administration has intensified economic pressure on Iran while the crisis surrounding the Strait of Hormuz continues. The United States says it wants to force Tehran to make major concessions, while Iran has warned that it will resist American pressure. Meanwhile, commercial shipping through Hormuz remains far below normal levels. That situation cannot continue indefinitely without consequences for the rest of the world. Hormuz is not simply an Iranian waterway. It is one of the most important arteries of the global energy system. When shipping is disrupted, the consequences spread through oil markets, insurance rates, transportation costs, industrial production and eventually household budgets. Even countries that have no role in the conflict can end up paying part of the bill.

That is why sanctions policy needs to be connected to a clear diplomatic objective. If Washington's goal is to force Iran back to negotiations, then the administration should explain what conditions would make those negotiations possible. If the objective includes reopening Hormuz, ending attacks on commercial shipping and establishing safeguards against another confrontation, those objectives should be clearly defined.

There is nothing wrong with using economic pressure to gain leverage. The danger comes when pressure becomes the policy rather than the instrument of policy. History offers plenty of examples of sanctions that imposed enormous economic pain without producing the political outcome originally sought. Sanctions can weaken a government, but they can also strengthen nationalist sentiment and make compromise more difficult if leaders believe negotiations will be interpreted as surrender.

Iran is unlikely to respond simply because Washington wants it to. Tehran has its own political calculations, security concerns and regional relationships. That does not mean diplomacy is easy. It means diplomacy is necessary.

There is another complication. The more Washington attempts to restrict Iranian oil exports, the more directly it encounters China, Iran's most important customer. What begins as a sanctions campaign against Tehran could therefore develop into another confrontation between Washington and Beijing. That would be a strategic mistake if it can be avoided.

The United States has enormous economic power. But the smartest use of that power is not necessarily maximum pressure. It is pressure that creates a pathway toward a result.

Washington should therefore answer a simple question before announcing the next round of sanctions: What happens if they work?

If the answer is a negotiated settlement, then the diplomatic channel needs to be ready.

If the answer is further escalation, Americans deserve to know why.

Sanctions are a weapon. They should be used to open the door to diplomacy, not to replace it.

Lawmakers Move Against "Ghost Jobs"

State legislatures across the United States are moving to crack down on so-called ghost job postings—advertisements for positions that employers have little or no intention of filling.

New York has approved legislation requiring employers with 100 or more employees to disclose whether a job posting represents an actual vacancy or simply a future talent pipeline.

Employers would also be required to state the expected hiring timeline, with civil penalties for violations. Similar legislation is advancing in Pennsylvania, New Jersey, California, and Kentucky.

Supporters argue that misleading job advertisements waste applicants' time, distort labor market data, and create false impressions of corporate growth. Employers respond that some postings are maintained to build future talent pools rather than fill immediate vacancies. If enacted, the new laws would require closer coordination between employers, recruiting firms, and online job platforms to ensure postings remain accurate and current.

A DIY Nation Repairs Instead of Replacing

As affordable 3-D printers become increasingly common, many Americans are repairing household items by printing replacement parts rather than purchasing new products. Hobbyists are creating appliance knobs, furniture hinges, door locks, storage accessories, cleaning tools, and numerous other replacement components for just a few cents' worth of plastic filament. Many repairs require no advanced engineering knowledge because thousands of free digital designs are already available through online repositories.

Entry-level 3-D printers from companies such as Bambu Lab, Creality, and Elegoo now cost around $200, making home manufacturing accessible to a growing number of consumers. For many users, the appeal extends beyond saving money. Designing and printing customized replacement parts offers both practical value and the satisfaction of extending the life of everyday household products.

AI Agents Are Working Around the Clock—So Are Their Human Managers

Artificial intelligence was expected to reduce workloads. Instead, many startup founders report that increasingly capable AI agents have significantly increased the pace of work. Rather than replacing long hours, AI systems often generate more tasks by continuously producing code, documents, analyses, and recommendations that require human supervision. Several founders report working 90-hour weeks while overseeing fleets of AI agents operating around the clock. Although AI dramatically increases productivity, many practitioners say managing multiple agents requires nearly as much oversight as supervising human employees. Industry experience suggests that AI changes the nature of work more than the quantity of work. As AI systems become more autonomous, founders increasingly describe a new form of productivity pressure—one driven not by human colleagues, but by machines that never stop working.

PAKISTAN, OMAN AND THE DIPLOMATS WHO MAY ULTIMATELY REOPEN HORMUZ

By Our Editorial Board

The most important people in the Iran crisis may not be sitting in Washington or Tehran.

They may be in the capitals of countries that can speak to both sides.

As the confrontation between the United States and Iran continues and commercial traffic through the Strait of Hormuz remains severely disrupted, the importance of regional intermediaries is growing. Pakistan has stepped forward with a mediation effort, while Oman has a long history of facilitating communication between Washington and Tehran.

This is diplomacy in its most practical form.

It does not require grand conferences or carefully staged photographs. Sometimes diplomacy begins with a telephone call that neither side wants to make directly.

Pakistan is in an unusual position. It has relationships with Iran, the Gulf states and the United States. Islamabad has its own security interests in avoiding a wider regional conflict, particularly one that could affect energy prices, trade and stability across South Asia. That gives Pakistan an incentive to find common ground.

Oman has played a similar role for years. Its geographic position and diplomatic relationships have made it a useful intermediary between Iran and Western governments.

Washington should make use of these channels. The objective should not be to outsource American foreign policy to regional powers. Nor should Pakistan or Oman be expected to solve a conflict that ultimately requires decisions by Washington and Tehran.

Their value is different.

They can carry messages.

They can test proposals. They can determine whether either side is willing to make a concession without forcing that side to publicly surrender its position. That becomes particularly important when emotions and political rhetoric are running high.

The immediate objective should be straightforward: reduce the danger to commercial shipping.

A tanker moving through Hormuz should not become the next trigger for escalation. International shipping companies need predictable rules. Governments need reliable information. Crews need confidence that they will not become collateral damage in a military confrontation.

Once shipping security improves, a broader diplomatic process becomes easier.

There are, of course, enormous disagreements between Washington and Tehran. Nuclear policy, sanctions, regional security and Iran's relationship with armed groups cannot be resolved through one meeting.

But diplomacy does not require solving everything at once.

The first objective can be limited: establish communication, reduce attacks, create safe conditions for shipping and begin negotiations.

That may sound modest compared with the scale of the conflict.

It is not.

Wars often end through a series of small agreements that eventually make a larger settlement possible. The United States has enormous military power, and Iran has demonstrated that it can impose significant costs despite that imbalance. Continuing to test each other's limits risks making the eventual diplomatic solution more difficult and more expensive. Pakistan and Oman cannot reopen Hormuz by themselves.

But they may help create the conditions under which Washington and Tehran can do it.

At a time when military threats dominate the headlines, that possibility deserves serious attention. The strongest diplomacy is sometimes the diplomacy that quietly gets ships moving again.

HOLLYWOOD HAS RECOVERED THE BLOCKBUSTER. CAN IT RECOVER THE MOVIEGOING CULTURE?

Hollywood has spent years answering the question nobody wanted to ask: Are people still willing to go to movie theaters? The answer, at least for 2026, is becoming increasingly clear. Yes. But there is an important qualification.

They will go when Hollywood gives them a reason. Spider-Man: Brand New Day has become one of the year's defining theatrical phenomena, approaching the upper reaches of the all-time domestic box-office rankings after an extraordinary run. Christopher Nolan's The Odyssey has also become a major worldwide success and the highest-grossing R-rated film ever. The numbers are impressive enough to silence anyone predicting the imminent death of the movie theater.

But they also reveal the industry's central problem.

Hollywood is getting exceptionally good at creating events. It has not yet demonstrated that it has rebuilt the everyday moviegoing habit.

That distinction matters.

Before the pandemic, going to the movies was part of ordinary American entertainment. Families went on weekends. Couples went on dates. Friends met at theaters. People sometimes bought a ticket simply because something looked interesting.

Streaming changed that behavior.

The pandemic accelerated the change.

Now Hollywood has developed a new strategy: make the theatrical experience feel special enough that audiences will leave home, pay premium prices and watch a movie on the biggest screen possible.

It works.

A giant franchise can become a cultural event. IMAX and other premium formats can command higher prices. International markets can transform a successful film into a billion-dollar phenomenon. But there is a vulnerability hidden inside that success. If the industry depends too heavily on a small number of enormous films, one weak franchise cycle can leave theaters with long stretches of empty seats.

A healthy theatrical business needs more than superheroes.

It needs comedies.

It needs thrillers.

It needs family movies.

It needs adult dramas.

It needs independent films.

It needs original stories that audiences have never heard of before.

The industry should therefore view the current box-office recovery as an opportunity rather than a victory lap.

The blockbuster has proved that audiences are still there.

Now studios need to give those audiences more reasons to return.

That means taking risks again.

Hollywood's most valuable lesson from the current recovery may be that people do not hate theaters. They simply have become more selective about what deserves a theater visit.

The challenge is to turn that selectivity into enthusiasm.

The next great theatrical success story may not be another $2 billion superhero film.

It could be a $40 million original movie that nobody expected to become a cultural conversation.

That is the future Hollywood should be chasing.

Because the movie theater does not need audiences once every few months.

It needs them next Friday night.

After the Duopoly

A film star's party broke Tamil Nadu's fifty-year pattern, the BJP took Bengal, and the arithmetic of 2029 changed on a single day of counting

On May 4, four state governments and one union territory changed hands or were confirmed, and the result reorganized Indian politics more than any set of assembly elections in a decade. The headline numbers: BJP 202 of 294 in West Bengal; BJP 82 of 126 in Assam for a third term; the Congress-led UDF back in Kerala; the NDA holding Puducherry; and in Tamil Nadu, the Tamilaga Vettri Kazhagam as the single largest party in a house of 234.

Take Bengal first. The Trinamool Congress had governed since 2011 and had beaten back the BJP's most serious previous challenge. Its displacement by a margin this size removes one of the largest non-Congress opposition blocs from the board and hands the governing alliance a state whose parliamentary delegation is the fourth largest in the country. Whatever role the electoral roll revision played — and more than nine million exclusions in this state alone guarantee that argument continues — the margin exceeds any plausible accounting of it.

Tamil Nadu is the more interesting result, because it is the one that could not have been forecast from previous cycles. Since the 1960s the state has alternated between two Dravidian parties. TVK displaced both, and its candidate defeated Chief Minister M. K. Stalin in Kolathur. Tamil Nadu has a long tradition of cinema-to-politics transition, so the category is not novel. The compression of the timeline is. A party assembled in this decade beat organizations with generations of cadre, press and union infrastructure behind them.

Kerala went the other way and reminds us that anti-incumbency is not a national wave but a local instrument: the UDF turned out the LDF with the Congress winning 26 seats. Assam confirmed that a well-organized state operation with welfare delivery, defections engineered before the campaign, and consolidated women's support can win a third term against a fragmented opposition.

Now the arithmetic. The 2029 general election is the destination all of this points toward. The opposition alliance loses Bengal's Trinamool as a governing party and finds the DMK weakened in a state that has been among its most reliable. The Congress gains Kerala, which is genuine but modest at the national scale. On a straight seat count that is a substantial net shift toward the governing coalition.

Two cautions against over-reading. State elections have repeatedly failed to predict general elections in India; voters have shown themselves entirely capable of splitting their choice between levels. And turnout above 92 percent in West Bengal and above 84 percent in Tamil Nadu describes an electorate that is engaged rather than settled. High turnout has historically been the signature of volatility, not of consolidation. Whoever governs after 2029 will have been chosen by voters who demonstrably show up — and who, in four of five contests this May, showed up to remove someone.

Six Months, and the Bill Comes Home

The US-Iran war is now the largest single variable in Indian household finance, and nobody in New Delhi can influence it

The war between the United States and Iran began in February. Six months in, Washington is threatening sanctions against countries that maintain economic ties to Tehran, American warships are conducting maritime interdiction, and more than a thousand American Navy dependents evacuated from Bahrain at the war's outset are still living in temporary arrangements.

India is not a participant. It is nonetheless one of the most exposed economies in the world to this particular conflict, through three channels that reach directly into ordinary household budgets.

Energy first. India imports the overwhelming majority of the crude it consumes. Sustained high prices during the conflict have fed into transport costs, food costs and manufacturing input costs, and they are a principal reason retail inflation reached 4.38 percent in June — the highest since December 2024 and above the four percent target for the first time in seventeen months. The Reserve Bank named geopolitical tension in West Asia explicitly when it held the repo rate at 5.25 percent on August 5.

Currency second. The rupee has weakened past 95 to the dollar. A weaker rupee multiplies a high dollar oil price. It also raises the cost of every dollar-denominated obligation an Indian company or family carries — including, pointedly, tuition at American universities in a year when the visa rules governing those universities are also being rewritten.

Labour and remittances third, and this is the channel least discussed and most consequential. Millions of Indian nationals work across the Gulf. Their remittances are not discretionary income supplementing household budgets in Kerala, Telangana, Punjab and eastern Uttar Pradesh; in many districts they are the household budget. A regional conflict that contracts Gulf construction, hospitality and services employment transmits into Indian village economies within a quarter or two, and it does so without appearing in any headline economic indicator until it shows up as weak rural consumption.

New Delhi's response has been to convene the Cabinet Committee on Security repeatedly under the Prime Minister's chairmanship, to maintain relationships with all parties, to decline to take a side, and to keep evacuation contingencies current. Critics call this fence-sitting. Given that India has neither the leverage to shorten this war nor an alternative source for the energy and the jobs at stake, it is difficult to describe what a braver policy would consist of. The forecast that matters is the one nobody can make. Periodic reports of American-Iranian diplomatic contact have moved oil prices and lifted the rupee, and those moves have not held. Until they do, the single largest variable in Indian household finance is being determined in Washington and Tehran, by people who are not thinking about a family in Malappuram.

U.S. and Canada Edge Toward a Trade War

Trade tensions between the United States and Canada have intensified after Washington imposed 50 percent tariffs on approximately $20 billion worth of Canadian exports.

The duties took effect after negotiations failed to produce a last-minute agreement.

The tariffs were imposed under Section 338 of the Tariff Act of 1930, an authority rarely used in modern trade disputes.

Products affected include automobiles, dairy products, alcohol, cement, apparel, sporting goods, honey, candles, and numerous manufactured items.

Canadian Prime Minister Mark Carney announced immediate retaliation, declaring that Canada would match American tariffs dollar for dollar beginning September 8. The Canadian response targets American steel, dairy products, agricultural equipment, appliances, electronics, pulp and paper, and several hundred additional goods.

Although energy products, potash, critical minerals, and certain strategic commodities remain exempt, businesses on both sides of the border now face mounting uncertainty as North America's largest trading relationship enters one of its most confrontational periods in decades.

The Price of a Visa

Three separate rules - an H-1B fee, the end of Duration of Status, and a coming OPT proposal - are quietly dismantling the study-to-work pathway that built Indian America

No single rule announced this year closes the door on Indian professional migration to the United States. Read individually, each is defensible on its own terms and survivable by anyone with resources and good counsel. Read together — which is how they will be experienced by a twenty-three-year-old in Hyderabad deciding where to spend her family's savings — they constitute the most significant contraction of the pathway since it opened.

Start with the entry point. From September 15, F-1 students and J-1 exchange visitors will be admitted for a fixed period: the length of the program or four years, whichever is shorter. The grace period after completion falls from sixty days to thirty. Extensions move from a designated school official's authority to a USCIS adjudication on Form I-539. Doctoral candidates in five-to-seven-year programs, research scholars and medical trainees are the obvious casualties; the Foundation for India and Indian Diaspora Studies has argued the rule damages American competitiveness precisely because serious research does not fit in a four-year box.

Move to the middle. Optional Practical Training is under separate review, and automatic extensions of certain employment authorization documents have already ended, producing work-authorization gaps between OPT and STEM OPT. OPT is what makes the arithmetic of an American master's degree work for a middle-class Indian family: it is the earning period that services the education loan.

Then the exit. The proposed $103,265 fee on certain new H-1B petitions, published for comment on August 25, would price sponsorship out of reach for exactly the employers who have historically hired new graduates — mid-sized firms, hospitals, universities and startups, not the handful of large technology companies that can absorb a six-figure charge. And DHS's proposal contemplates that this fee could stack with the separate $100,000 payment requirement currently on appeal, creating theoretical exposure above $200,000 per petition.

The cumulative effect is not a wall. It is a filter, and the criterion it selects for is capital. A student whose family can fund an extension application, absorb a gap in work authorization, and hold out for an employer wealthy enough to pay six figures will still make it through. A student on a loan with a repayment schedule will not. That is a policy choice, and it is worth naming as one: not a restriction on Indian immigration, but a restriction on Indian immigration by anyone who is not already affluent.

Three practical notes for readers. The comment period on the H-1B proposal is open, and comments from affected employers carry documented weight in rulemaking records and in subsequent litigation. Students abroad should return before September 15 where feasible and consult a DSO before any travel. And employers should be modelling sponsorship costs now, not in March, because the February lottery cycle will not wait for the litigation to resolve.

Long Island's Indian Century

A parade in Hicksville, a caucus post in Washington, and the slow arrival of a suburban community into political adulthood

On Sunday, August 23, hundreds of people gathered on South Broadway in Hicksville to watch floats carrying shrines and an elephant statue pass down a closed county road, accompanied by Bollywood music and by Arshdeep Kaur, crowned National Miss New York eight days earlier. It was India's eightieth Independence Day. It was also, though nobody said so from a podium, a fairly precise measurement of where Long Island's Indian community now stands.

Consider what the parade required. Municipal permits. Police coordination. Sponsorship from local businesses. Elected officials who wanted to be photographed in it. None of that is available to a community that is merely present; all of it is routine for a community that is organized. Fifty years ago the Indian presence on Long Island was a scattering of physicians and engineers. Today South Broadway is a commercial corridor, and the parade is a fixture on the county calendar.

The political expression of this arrived in March, when Representative Tom Suozzi was named Democratic vice-chair of the Congressional Caucus on India and Indian Americans by chairman Ro Khanna. Suozzi's district spans Long Island and Queens and holds one of the densest Indian American populations in the Northeast. He has traveled to India, and last year became the first sitting member of Congress to visit the Kartarpur Corridor — a gesture aimed squarely at Sikh constituents, and one that indicates a politician who has read his own district carefully.

Here is the uncomfortable part. Descriptive representation and effective representation are not the same thing, and the community has historically been better at securing the first than demanding the second. This year the distinction stops being academic. A proposed $103,265 H-1B fee. The end of Duration of Status on September 15. An OPT rule in preparation. ICE operations that have detained citizens and lawful residents. Every one of these lands directly on Long Island households, and every one of them is contested in rooms that a caucus vice-chair can enter.

The test is not whether officials appear at the parade. They will; they always do, and there is a Hindu temple, a gurdwara and a mosque within a short drive of the parade route, each of which can fill a hall on short notice. The test is whether, between parades, the same organizations that produce a float can produce a delegation, a comment letter on the H-1B docket, a sustained ask with a number attached, and a willingness to make the ask of a friend.

Communities become politically adult at the moment they are prepared to be inconvenient to their allies. Long Island's Indian community has the numbers, the money, the institutions and now the access. What remains untested is the appetite. The eightieth anniversary was a good day. The ninetieth will be judged on what was done in between.

The Canada Fight Nobody Wanted

A renewed tariff conflict with Canada has drawn unusually blunt criticism from labour organizations on both sides of the border, with union figures describing it as among the most self-defeating trade fights in memory. The integrated North American manufacturing base — automotive above all — means components cross the border multiple times before a finished vehicle is sold, so a tariff at any crossing is a tax on the whole chain.

The dispute compounds a broader affordability problem. Polling through the year has found voters describing the economy as weak and rejecting the claim that policy has helped, with the difficulty of reaching middle-class stability registering as a defining grievance even where aggregate growth and employment figures look reasonable.

Canadian and American workers in the affected sectors have limited recourse and no seat at the table. This is worth noting for Indian exporters watching from a distance: the North American case demonstrates that tariff policy applied to a deeply integrated supply chain does not shift production home so much as raise costs at every node. India's exporters, being less integrated into American manufacturing, face a different and in some ways simpler problem.

Tariffs Without a Tariff Wall

The Supreme Court struck down the reciprocal tariff regime. What replaced it is harder to negotiate with and harder to plan around

In February, India and the United States announced what both governments described as a historic trade framework. The American reciprocal tariff on Indian goods fell from 25 percent to 18. The additional 25 percent punitive duty imposed in August 2025 over Russian crude purchases was removed by executive order. Piyush Goyal briefed the press that agriculture and dairy were protected and that spices, tea, coffee, cashew and a list of fruit would enter duty-free. Exporters celebrated.

Within weeks the legal foundation was gone. The Supreme Court invalidated the reciprocal tariffs, and Commerce Secretary Rajesh Agrawal confirmed in March that they were no longer in force. Reported refunds of roughly $100 billion followed. The 18 percent rate that India had negotiated for over five rounds of talks ceased to exist as a legal instrument.

What Washington built in its place is not a wall but a lattice. Executive orders imposed ten percent duties on certain products from all countries. A ten percent forced-labour tariff was applied to India and sixteen others — an outcome India improved on by amending its foreign trade policy to prohibit imports of goods made with forced labour, which moved it out of a proposed 12.5 percent Section 301 bracket. The commerce ministry says negotiation placed India in the lower additional-tariff tier with exemptions covering roughly 45 percent of exports. Meanwhile safeguard duties of 25 to 55 percent landed on quartz surface products, where Indian exporters depend heavily on the American market.

For a large exporter this is an inconvenience handled by a compliance department. For the mid-sized firm in Tiruppur, Surat or Ludhiana that constitutes the bulk of India's export base, it is something worse: the binding constraint has shifted from price to legal capacity. A firm can compete on cost. It cannot easily afford counsel to determine which of four overlapping instruments applies to its product line this quarter, or to file for an exemption it may qualify for.

Two conclusions follow. First, negotiation now has to be continuous rather than episodic, because there is no longer a single number to agree on. India has kept negotiating toward a broader Bilateral Trade Agreement precisely because the alternative is renegotiating each instrument separately. Second, the government's most valuable intervention is no longer tariff diplomacy at all — it is compliance infrastructure. Export promotion councils that can tell a member in plain language which duty applies and how to seek relief will do more for MSME exports this year than any further reduction in a headline rate.

The number that anchors all of this has not moved: the United States still takes roughly twenty percent of India's exports, on trade ministry data for the twelve months through July. That share is why New Delhi absorbs the volatility instead of walking away from it.

The Roll Call

Nine million voters were struck from Bengal's rolls before an election the incumbent lost in a landslide. Both of those facts deserve to be reported

The Election Commission of India conducted a Special Intensive Revision of electoral rolls across nearly every state and union territory ahead of this year's assembly elections, postponing only in Himachal Pradesh, Jammu and Kashmir and Ladakh for weather. In West Bengal more than nine million voters were excluded from the revised rolls, though some were later restored. The BJP subsequently won 202 of 294 seats.

Reporting this responsibly requires holding two things at once, and most coverage has held only one.

The case for intensive revision is real. Rolls decay. They accumulate the deceased, the migrated, the duplicated and the fictitious. Every democracy that maintains a permanent electoral register faces this, and Indian law provides intensive revision as the remedy. An electorate of roughly 17 crore across 824 constituencies in this cycle alone, served by two lakh polling stations and 25 lakh officials, is an administrative undertaking without real parallel anywhere in the world. The Commission executes it repeatedly and, by the standards of the task, competently.

The case against the timing is also real. Intensive revision immediately before a consequential election, in a state with large migrant populations, substantial minority populations and uneven documentation, produces exclusions that do not fall evenly across the electorate. The people least able to navigate a re-verification process — the internal migrant, the tenant without papers in her own name, the elderly voter in a district office queue — are systematically the people most likely to be struck and least likely to appeal. This is true whether or not anyone intended it.

What cannot be established from outside is causation. The Bengal margin was large enough that no plausible reconstruction of nine million exclusions accounts for the outcome. That is the honest finding, and partisans on both sides will find it unsatisfying: the opposition because it declines to attribute the defeat to the roll, and the government because it concedes that a serious problem existed regardless of whether it changed the result. The reform question is separable from the partisan one and is where attention should go. Intensive revision conducted on a fixed statutory cycle, decoupled from the election calendar, would preserve the administrative benefit and remove the appearance — and possibly the reality — of timing advantage. Publishing exclusion data disaggregated by constituency, with restoration rates, would allow the argument to be conducted with evidence rather than assertion. Neither reform requires anyone to concede bad faith. Both would make the next revision harder to allege bad faith about, which is what an institution operating at this scale should want.

Mass Visa-Revocation Plan Could Become Largest in U.S. History

The U.S. State Department is preparing what could become the largest mass visa revocation in American history, potentially cancelling the business and tourist visas of as many as 200,000 foreign nationals who later sought asylum in the United States. According to government documents and officials familiar with the plan, the proposal would revoke B-1 (business) and B-2 (tourist) visas issued between 2016 and 2026 to individuals who subsequently filed asylum claims. The initiative is being coordinated with the Department of Homeland Security. Administration officials argue that visitors who entered the United States claiming temporary travel but later sought asylum may have misrepresented their intentions during the visa application process.

State Department spokesman Tommy Pigott said visa revocations would occur on a rolling basis and emphasized that the total number remains subject to change. Officials also clarified that visa revocation would not automatically result in deportation. Individuals with pending asylum cases would generally continue through the immigration process, although the loss of visa status could affect future travel, work authorization timelines, and other immigration benefits. The policy relies on extensive data matching between the State Department and U.S. Citizenship and Immigration Services to identify visa holders who later filed asylum claims. Immigration attorneys are expected to challenge the plan in federal court, arguing that broad categorical revocations based solely on asylum applications exceed the government's authority and improperly penalize individuals for exercising a legal right under U.S. immigration law. The proposal follows a broader tightening of immigration enforcement during the administration's second term, including expanded social-media screening, increased visa scrutiny, and previous large-scale visa revocations.

India Canada Organization's 22nd India Day / Unity Day Festival 2024 Celebrated as One of Canada's Biggest Cultural Events

The 22nd India Day / Unity Day Festival 2024 stands as a proud milestone in ICO's two-decade journey. It reaffirmed the organization's role as a vital platform for cultural expression and community building in Quebec and beyond. With the continued support of the High Commission of India, dedicated board members, tireless volunteers, generous patrons and sponsors, talented artists, elected leaders, and enthusiastic attendees, the festival not only celebrated India's heritage but also strengthened the living bridge between India and Canada. The Chairman and President of ICO closed their message with the traditional call of unity and pride: "Jai Hind!" For more information on upcoming events and ways to get involved with the India Canada Organization, visit www.IndiaCanadaOrganization.com.

Real INTERNATIONAL EDITION

Desi Times ਦੇਸੀ ਟਾਈਮਜ਼

Weekly

www.desitimes.ca

QCNA

Matrimonial

Canadian Well settled Sikh khatri ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ Canadian Born 1993 Born ਲੜਕੀ ਕੱਦ 5 ਫ਼ੁੱਟ 9 ਇੰਚ, Accounting ਦੀ Degree Holder Air Canada ਦੇ Head Quater Finance department ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਲਈ ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ Canadian Born ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ well settled ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾ ਅੱਛੀ ਜਾਬ ਜਾਂ ਚੰਗਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ ਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ Trim ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

Please Send Biodata and Pictures. Contact : Cell 514-465-8920, Whatsapp 514-465-8920

DESI TIMES WEEKLY VOLUME 7 ISSUE #542 FRIDAY, 28 AUGUST, 2026

India Canada Organization's 22nd India Day / Unity Day Festival 2024 Celebrated as One of Canada's Biggest Cultural Events

Montreal, Quebec – The India Canada Organization (ICO) successfully hosted its 22nd India Day / Unity Day Festival 2024, an event widely recognized as one of the largest and most vibrant celebrations of Indian heritage and Indo-Canadian unity in Canada. Organized with the strong support and confidence of the High Commission of India in Ottawa (India in Canada), the festival brought together community members, elected officials, artists, sponsors, and volunteers in a grand display of cultural pride, patriotism, and multicultural harmony in the Greater Montreal area.

In a heartfelt message of gratitude, the Chairman and President of the India Canada Organization expressed deep appreciation to everyone who contributed to making the festival a resounding success. "Thank you all again to make this year's India Canada Organization (ICO)'s 22nd India Day / Unity Day Festival 2024 as one of the biggest events in Canada," the leadership stated. "We appreciate the confidence India in Canada (High Commission of India, Ottawa) I take in pride to thank my Board members, my dear Volunteers, our Patrons & Sponsors, Artists and performers."

The event stood out for the strong presence of elected representatives who, despite a particularly busy weekend, chose to attend and lend their support. Special recognition was extended to representatives from the Government of Canada, the Province of Quebec, and the cities and boroughs of Greater Montreal. Their participation underscored the importance of the Indo-Canadian community and the shared values of diversity and inclusion that both nations uphold.

Cultural performances formed the vibrant heart of the celebrations. Artists and performers delivered energetic and colourful presentations that filled the venue with patriotic fervour and showcased the rich tapestry of Indian traditions. These artistic displays, combined with community participation, created memorable moments for attendees who came out in large numbers to enjoy and support the festival.

The ICO leadership also offered sincere thanks to all attendees whose presence and enthusiasm helped elevate the event. "I thank all the Attendees who have come out to support us, enjoy few moments of the event," the statement noted. The organization encouraged the public to stay connected by liking and following India Canada Organization at www.IndiaCanadaOrganization.com for updates on future events and activities.

Special acknowledgment was given to Paul Awasthi and Syed Anis Ahmed for capturing the spirit of the day through their photographs, preserving lasting memories of the successful gathering.

Founded in 2003 as a non-profit organization based in Montreal, the India Canada Organization is dedicated to serving the Indo-Canadian and broader South Asian communities. Its guiding ideology centres on promoting the principle of "unity in diversity" that has long characterized secular India. Through festivals, cultural programs, and community initiatives, ICO works to unite people, preserve heritage, and foster stronger bonds between Indian and Canadian societies.

(Contd on page 23)